№87 (3930)

6 лістапада 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

*На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Небяспечная Танкачова

*Праваахоўныя органы Беларусі ўсё-такі прынялі рашэнне аб дэпартацыі з Беларусі праваабаронцы, грамадзянкі Расіі **Алены Танкачовай**. Акрамя таго, на тры гады ёй забаронены ўезд у нашу краіну. Пакінуць Беларусь яна павінна цягам месяца.*

Гісторыю Алены Танкачовай мы падрабязна распавядалі ў мінулым нумары. Алена жыве ў Беларусі на працягу 30 гадоў, тут у яе кватэра, праца, дача — грамадзянка Беларусі... Пад зваротам з патрабаваннем дазволіць Алене жыць у Беларусі было сабрана больш за 7 тысяч подпісаў. Але...

На момант здачы гэтага нумара ў друк Алена знаходзілася ў Першамайскім РАУС, дзе праходзіла працэдуру дактыласкапіі. Бязлітасная дзяржаўная машына запрацавала.

УЧОРА

Новы паварот у пошуку тунеядцаў

Учора Аляксандр Лукашэнка наведаў з рабочым візітам Магілёўскую вобласць. Падчас размовы з калектывам ААТ "Протас" ён зноў выказаўся на тэму дармаедаў.

Частка прамовы была паўтарэннем раней сказанага. Маўляў, неабходны рашучыя меры, каб прымусіць усіх працаваць; дармаедаў у нашай краіне налічваецца ажно 400 тысяч чалавек. Але...

"Маўляў, Лукашэнка прымушае ўсіх, хто працуе ў Расіі, вярнуцца, — цытуе словы кіраўніка дзяржавы БЕЛТА. — Гэта не так. Зарабляеце, дасылаеце сюды грошы — гэта ваш унёсак. Гаворка ідзе пра іншых — пра лайдакоў, якія не працуюць ні ў Беларусі, ні ў Расіі, ні ў іншых краінах".

Лукашэнка нагадаў, што ў будучым дармаеды запатрабуюць пенсіі. *"А адкуль пенсі? Ад нас з вамі. Таму я і патрабую рашучых мер у барацьбе з тымі, хто нідзе не працуе",* — сказаў кіраўнік Беларусі.

Такім чынам, справа барацьбы з дармаедамі атрымала новае развіццё. Раней пад "дармаедаў" хацелі падвесці ўсіх, хто афіцыйна не працуе ў Беларусі і не плаціць падаткі. Цяпер — тых, хто нідзе не працуе і страсае грошы з састарэлых бацькоў і сваякоў. Гэта, як кажуць, дзве вялікія розніцы!

ПАЗІЦЫЯ

Пераасэнсаванне?

*7 лістапада застаецца ў Беларусі дзяржаўным святам. Але **Аляксандр Лукашэнка** раптам прызнаўся, што гэта ўсяго толькі даніна традыцыі і ніякага палітычнага зместу Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі ўжо не нясе.*

"Ніякага палітычнага сэнсу ў гэтае свята я не ўкладваю, — сказаў кіраўнік Беларусі. — Людзі прывыклі яго адзначаць. І чаму трэба яго адмяняць?.. Я працаўнік рэвалюцый, як і вы, але тады людзі змагаліся за лепшае жыццё".

Новая ідэалагічная ўстаноўка такая. "Я прапанаваў: давайце да гэтага свята рабіць народу падарункі, паказваць, што зрабілі за год... Гэты дзень трэба захаваць як дзень прамежкавай справаздачы перад народам. Не раю палітызаваць гэтае свята, трэба больш думаць аб практыцы — будаваць новыя масты, дамы, вытворчасці. Гэта галоўны сэнс, які мы ўкладваем у гэта свята".

З АРХІВА

Яшчэ два гады таму ацэнкі Аляксандрам Лукашэнкам гэтага свята былі зусім іншыя.

З віншавання на 7 лістапада 2012 года:

"Для нас гэта дата была і застаецца дарагой сэрцу ўрачыстасцю, сімвалам імкнення мільёнаў людзей да ўвасаблення мары аб новым свеце".

Ці вось, напрыклад, з віншавання-2007:

"Кастрычнік 1917 года не толькі змяніў лёс вялікай краіны, але і шмат у чым вызначыў гістарычны шлях развіцця ўсяго чалавецтва. Дзевяноста гадоў таму рэвалюцыя ўгігнула мільёны людзей у працэс пабудовы новага грамадства, не на словах, а на справе свабоднага ад эксплуатацыі, нацыянальнага прыгнёту і няроўнасці".

ПРАТЭСТ

Мікалай ЖЫБУЛЬ:

«Улады гатовы ісці на канфрантацыю...»

Папераджальная галадоўка былых рабочых Бабруйскага завода трактарных дэталяў і агрэгатаў, якія патрабуюць спыніць звальненні з прадпрыемства сябраў незалежнага Свабоднага прафсаюза Беларускага, пачалася з канфлікту паміж пратэстуючымі і прадстаўніком міліцыі.

Учора роўна ў 10.00 чацвёра звольненых з БЗТДіА супрацоўнікаў — **Мікалай Жыбуль, Алег Шаўчэнка, Аляксандр Варанкін і Аляксандр Грамыка** — прыйшлі ў будынак Бабруйскага гарвыканкама. Меркавіта тут яны і меркавалі правесці першы дзень акцыі пратэсту. Аднак не прайшло і гадзіны, як былых рабочых наўпрост выгналі з адміністрацыйнага будынка.

Падрабязнасці інцыдэнту "Народнай Волі" распавёў адзін з удзельнікаў акцыі пратэсту Мікалай Жыбуль:

— *Прыйшлі ў будынак гарвыканкама. Ціха селі, без плакатаў, лозунгаў і выкрыкаў. Атрымалася своеасаблівая маўклівая акцыя пратэсту. Але не прайшло і гадзіны, як да нас падышоў падпалкоўнік міліцыі Сяргей Рудзькоў. Прычым заявіў, што ў будынку гарвыканкама ён апынуўся выпадкова. Канечне, гэта, мякка кажучы, не праўда. Відавочна, што са сродкаў масавай інфармацыі міліцыянер ведаў аб нашых намерах. Ён запатрабаваў, каб мы пакінулі будынак, бо не маем права там знаходзіцца. На нашы заўвагі пра тое, што мы прыйшлі сюды пратэставаць, патрабуючы аднаўлення працы, ён прапанаваў прайсці з ім у мясцовы Цэнтр занятасці насельніцтва: маўляў, там для нас праца знойдзецца.*

Пасля таго як мы адмовіліся, нас, узяўшы кага за рукаў, кага за каўнер, проста выштурхнулі з памяшкання. Супрацоўнікі мы не аказвалі, бо гэта справакавала б далейшае развіццё канфлікту. Тым не менш першы дзень свайй акцыі пратэсту мы хочам скончыць перад будынкам Бабруйскага гарвыканкама.

Рабочыя плануюць галадаць яшчэ і сёння, 6 лістапада, чакаючы рэакцыі ўлад і асабіста Аляксандра Лукашэнкі на свой ліст, які быў адрасаваны кіраўніку дзяржавы ў сярэдзіне мінулага месяца. Нагадаем, што ў ім былыя рабочыя Бабруйскага завода трактарных дэталяў і агрэгатаў абвінавацілі кіраўніка прадпрыемства Аляксандра Аграновіча ў тым, што ён звальняе з завода высокакваліфікаваных спецыялістаў толькі за тое, што яны з'яўляюцца сябрамі незалежнага Свабоднага прафсаюза Беларускага. Усе дзевяць падпісантаў таго ліста на сённяшні дзень звольнены з прадпрыемства.

— *Мяркуючы па ўсім, улады гатовы ісці на канфрантацыю, — гаворыць Мікалай Жыбуль. — Пакуль ніхто не хоча чуць простых рабочых, ніхто не хоча нам саступаць. Такое ўражанне, што, саступіўшы нам, улады баяцца згубіць свой "аўтарытэт", бо калі мы даб'ёмся свайго, то на завод прыйдзецца зноў прыняць дзясяткі людзей, якія належаць да нашага прафсаюза.*

Пасля папераджальнай галадоўкі мы гатовы якую пачакаць — спадзяемся што нас пачуюць на самым версе, а канкрэтна — у Адміністрацыі Аляксандра Лукашэнкі. Калі не, то будзем прадпрымаць нейкія новыя крокі. Прынамсі, маем намер абмеркаваць магчымасць абвяшчэння доўгатэрміновай галадоўкі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ЗАМЕСТ КАМЕНТАРЫЯ

Чаму Бабруйскаму заводу трактарных дэталяў і агрэгатаў не патрэбны высокакваліфікаваныя рабочыя? Чаму іх звальняюць, а заместь набіраюць невыпадковых людзей ці наогул тых, хто ўжо былі сур'ёзныя прэтэнзіі? Чаму на фоне барацьбы з гультаямі ў Бабруйску множаць беспрацоўных?

З гэтымі пытаннямі "Народная Воля" паспрабавала звярнуцца да кіраўніцтва прадпрыемства. Аднак у прыёмнай дырэктара завода нас расчаравалі: учора, калі звярталіся гэты нумар, на працоўным месцы не было ні генеральнага дырэктара БЗТДіА **Аляксандра Аграновіча**, які сумяшчае дырэктарскую пасаду з дэпутатам у Магілёўскім абласным Савеце, ні яго намесніка па кадрах, сацыяльным развіцці і ідэалогіі **Уладзіміра Елясеенкі**.

Упарта маўчаў тэлефон і старшыні афіцыйнага прафкама прадпрыемства **Аляксандра Курыцкага**.

Тым не менш у наступных нумарах наша газета абавязкова вернецца да гэтай тэмы. Мы хочам пачуць адказы на пастаўленыя пытанні з вуснаў кіраўніцтва, якія павінна хваляваць толькі адно — як чалавек працуе. А тое, якіх палітычных поглядаў ён прытрымліваецца, членам якога прафсаюза з'яўляецца, — гэта не іхні галаўны боль.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Людмила ГРЯЗНОВА:

"Настораживает и то, что арестован еще один учредитель «Платформы» — Михаил Жемчужный"

*На днях в столичном офисе Объединенной гражданской партии встретились политики, правозащитники, родные заключенных, чтобы обсудить ситуацию в связи с делом правозащитника **Андрея Бондаренко**.*

"Мы уже не первый раз собираемся и обсуждаем те обстоятельства, которые связаны с делом руководителя "Платформы" Андрея Бондаренко. Оно не заканчивается, потому что появляются новые чрезвычайно интересные нюансы, — сообщила руководитель "Правозащитного альянса" **Людмила Грязнова**. — *Мы понимаем, что дело абсурдное и то крайне суровое наказание, которое ему вынесено, абсолютно неадекватно проступкам, подпадающим под административный кодекс. Мы считаем, что он осужден несправедливо и тут присутствует политический мотив.*

Также по ходу наших обсуждений возникли вопросы по поводу его защиты. Настораживает и то, что арестован еще один учредитель "Платформы" — Михаил Жемчужный. Причем по какому поводу — пока не понятно. Все это наводит на грустные размышления".

Напомним, руководитель правозащитной организации "Платформа", бывший политзаключенный Андрей Бондаренко был задержан 11 апреля. Процесс над правозащитником начался 29 июля. Его обвинили в совершении хулиганских действий, сопряженных с применением физической силы. Согласно постановлению Октябрьского суда Минска, Андрей Бондаренко был признан виновным в злостном хулиганстве и осужден на 3 года лишения свободы в условиях усиленного режима.

Сейчас Андрей Бондаренко находится в исправительной колонии №2 в Бобруйске.

З НАГОДЫ СУМНАЙ ДАТЫ

Якую цану заплаціла Беларусь за Кастрычніцкі пераварот бальшавікоў...

Адразу пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў БССР пачаліся рэпрэсіі. Сістэматычны характар яны набылі ў 1930-м. Пік рэпрэсій прыпаў на 1937—1938 гады. Спыніліся яны толькі пасля смерці Іосіфа Сталіна. Пад тэрмінам рэпрэсіі разумеюць неабгрунтаванае прыцягненне да крымінальнай адказнасці за дзяржаўныя (гэтак званыя "контррэвалюцыйныя") злачынствы, а таксама высылка — накіраванне на спецпасяленні за межы краіны судовымі або пазасудовымі органамі па палітычных, сацыяльных, нацыянальных, рэлігійных і іншых матывах. Дакладную лічбу рэпрэсаваных, як і падрабязныя сведчанні савецкіх злачынстваў, у наш час высветліць немагчыма з-за таго, што архівы КДБ дагэтуль закрыты для даследчыкаў.

Але і тыя лічбы, якія маюцца, уражваюць. Паводле няпоўных падлікаў (многія дакументы не захаваліся), ахвярамі палітычных рэпрэсій у Беларусі сталі каля 600 тысяч чалавек. Паводле іншых звестак, не менш за 1 мільён 400 тысяч. З іх 250 тысяч асуджаны судовымі ці пакараны рашэннямі пазасудовых органаў ("двоек", "троек", асобых нарад, калегій АДПУ, НКУС, Міністэрства дзяржаўнай бяспекі (МДБ)). Акрамя асуджаных у 1920—1930 гады рэпрэсавана і выслана за межы БССР больш за 250 тыс. "раскулачаных" сялян і членаў іх сем'яў. У 1917—1953 гадах да вышэйшай меры пакарання (расстрэлу) асуджаны 358.686 чалавек.

Усяго з 1954-га да пачатку 2000 года ў Беларусі рэабілітавана больш за 200 тысяч ахвяр палітычных рэпрэсій.

Каб зразумець маштаб рэпрэсій, дастаткова пагледзець на некаторыя галіны навукі і мастацтва.

Навука

Ад рэпрэсій 1930-х пацярпелі 26 акадэмікаў і 6 членаў-карэспандэнтаў Беларускай акадэміі навук. У 1934 годзе са 139 аспірантаў засталося толькі шэсць чалавек. Даследаванні ў галіне гуманітарных навук практычна спыніліся.

Гістарыяграфія

У 1930-я савецкія ўлады фізічна і духоўна знішчылі 32 мінскіх гісторыка, іх працы выдалілі з навуковых бібліятэк. Увогуле была поўнасцю знішчана беларуская гістарычная школа.

Літаратура

З 540—570 літаратараў, якія друкаваліся ў Беларусі ў 1920—1930-я гады было рэпрэсавана не менш за 440—460 чалавек (80%). Калі улічваць аўтараў, вымушаных пакінуць Радзіму, то рэпрэсіям падвергліся не менш як 500 (90%), чвэрць усёй колькасці літаратараў (2000), рэпрэсаваных ва ўсім Савецкім Саюзе.

Тым часам, паводле падлікаў даследчыка У.Маракова, ва Украіне колькасць рэпрэсаваных літаратараў склала каля 35—40%, у Расіі — не больш за 15%.

Медыцына

Агулам пад рэпрэсії трапіла 1520 медыцынскіх работнікаў. У гэтую лічбу трапілі 500 урачоў, больш за 200 медыцынскіх сясцёр, каля 600 супрацоўнікаў ветэрынарных служб, а таксама некалькі соцень іх сваякоў і тых, хто праходзіў з імі па адной сумежнай справе.

Нацыянальны склад рэпрэсаваных: беларусы — 738, палякі — 331, яўрэі — 203, рускія — 168, украінцы — 25, латышы — 18, літоўцы — 3, немцы — 9, чэхі і эстонцы — па 2. У спіс трапілі па адным грузіне, венгры, казаху, маладаваніну, татарыну, французу, чувашу. Чатыры чалавекі не вызначаны паводле нацыянальнасці.

У 1930-х адбыўся поўны занапад сістэмы медыцынскага абслугоўвання насельніцтва БССР. На большасць раённых шпіталяў прыходзіўся толькі адзін урач. На кожным трэцім-чацвёртым участку не было нават фельчара і акушэркі. Арышты адбываліся з такой хуткасцю, што 300 выпускнікоў Мінскага і Віцебскага медыцынскіх інстытутаў штогод не паспявалі займаць месцы, што вызваліліся. Аднак іх рыхтавалі найперш для адміністрацыйных шпіталяў, клінік і санаторыяў, у якіх лячыліся партыйныя бонзы і энкавэдзісты.

Інтэлектуальная эліта

Толькі ў ноч з 29 на 30 кастрычніка 1937 года ў сутарэннях унутранай турмы НКВД, якую ў народзе называюць "амерыканкай", расстралялі больш за 100 прадстаўнікоў беларускай інтэлектуальнай эліты — выбітных дзеячаў культуры, мастацтва і навукі, а таксама грамадскіх дзеячаў тагачаснай БССР. У ліку расстраляных былі 22 беларускія пісьменнікі. Невінаватасць большай часткі з іх была потым прызнана савецкімі судамі. Такім чынам, у гэтыя дні рэпрэсій, якія чыніла кіраўніцтва СССР у тыя гады па ўсёй краіне, дасягнулі ў Беларусі свайго піку. У дадатак да папярэднікаў спіса, які наступіў з Масквы, мясцовыя супрацоўнікі НКУС БССР былі дададзены яшчэ шэраг дзеячаў.

ФАКТ І КАМЕНТАРЫЙ

Не зарабілі

Ігракі баскетбольнага клуба "Цмокі-Мінск" пайшлі на беспрэцэдэнтны крок.

Яны добраахвотна адмовіліся ад належных ім па кантрактах зарробкаў за кастрычнік. Як паведамляе сайт клуба, такое рашэнне было прынята ў выніку шчырай размовы на сходзе баскетбалістаў, трэнерскага штаба і кіраўніцтва каманды, арганізаванага пасля пяці паражэнняў запар.

На думку гульцоў-мінчан, гэты крок павінен дадатковa матываваць іх да паляпшэння вынікаў у міжнародных клубных турнірах.

Ці падхопяць эстафету адмовы ад незаробленых грошай іншыя спартсмены?

Вядомы спартыўны журналіст **Сяргей КАНАШЫЦ** так адгукнуўся на навіну:

— Калі на спектакль ці канцэрт не прадаюцца квіткі, то мерапрыемства адмяняюць. Гэта значыць, што дзейства не мае сэнсу, яно нікому не цікава. Бескарысны занятак. У спорце, вядома, гэта наўрад ці магчыма — тут чэмпіянат. Але, пагадзіцеся, у гэтым ёсць логіка. Прадаў менш за дзве тысячы квіткоў? Адмяняеш матч, а камандзе-гаспадыні — тэхнічнае паражэнне!

Для кага гуляюць нашы футбалісты? Гэта тое пытанне, якое ўсё часцей даводзіцца сабе задаваць. І не знаходзіць на яго адказу. Мяркую, што выключна для сябе. Да такой высновы схіліла не толькі "магутная" аўдыторыя на матчы брэсцкага "Дынама" і "Днепра". У пратаколе, дарэчы, было запісана 300 гледачоў, але я па фатаграфіі пералічыў усіх — іх 173 чалавекі разам з міліцыяй. Можа, пару дзясяткаў было яшчэ на супрацьлеглай трыбуне — неістотна.

Дык вось, да высновы аб тым, што наш футбол — рэч выключна ў сабе. Намеснік генеральнага дырэктара "Днепра" Дзмітрый Калачоў пасля матча ў Брэсце, абураючыся дзеяннямі арбітра, кінуў у масы фразу: "Чалавек са свістком, грубка кажучы, "наклаў" на душы 20 чалавек, якія прыехалі нармальна пагуляць у футбол". Варатароў Калачоў чамусьці падлічыць забыўся, але справа не ў гэтым. Раней для таго, каб проста "нармальна пагуляць у футбол", мужыкі і моладзь збіраліся не на цэнтральных арэнах, а на пустырах або школьных стадыёнах, а потым пілі піва і ішлі ў лазню. Гэта яшчэ называлася ў нас "першынство лазні". І ведаеце што? Гэтыя лазнейцы — першынство лазні і чэмпіянат Беларусі — цяпер усё больш збліжаюцца, адрозненняў паміж імі робіцца ўсё менш і менш. Галоўнае пакуль — у грашах: мы гулялі дзеля задавальнення, а тут профі, яны зарокі атрымліваюць...

На мой погляд, вельмі сумленна зрабілі баскетбалісты "Цмокаў", якія аб'явілі сябе нявартымі грошай. Ужо не ведаю, піяр-акцыя гэта ці сапраўдны ход, але крута. Хоць гледачоў на "цмокаў" ходзіць у разы больш, чым на многія нашы футбольныя і хакейныя каманды. Ды і ўзровень гульні ў іх цалкам прыстойны. І калі зыходзіць з гэтай логікі, то гора-футбалісты і цэп-ляп-хакеісты не проста павінны адмовіцца ад сваіх заробкаў, але яшчэ і плаціць тым, хто прыходзіць на іх паглядзець. Калі, вядома, жадаюць і далей гуляць у футбол для сябе, а не для гледачоў.

ПРОБЛЕМА

Минску обещают чистую воду не раньше 2020 года

"Точную дату, когда Минск полностью перейдет на воду из подземных источников, назвать не могу — все будет зависеть от выполнения запланированных работ, от финансирования. Программа ориентирована на 2030 год, но мы будем стремиться, чтобы это произошло как можно быстрее. Вполне возможно, к 2020 году весь Минск перейдет на артезианские скважины", — заявил представитель Мингорисполкома **Дмитрий Янчик.**

По его словам, потребление воды из поверхностных источников будет снижаться поэтапно. В настоящее время воду из поверхностных источников получают жители Московского и Фрунзенского, а также части Октябрьского районов Минска.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Кар'ерны ўзлёт Уладзіміра Мальцава па ўзмаху саноўнага пальца

"Народная Воля" працягвае сачыць за справай былога генеральнага дырэктара "Барысаўдрэва" **Уладзіміра Мальцава**. Слуханні ў Мінскім абласным судзе працягваюцца. У аўторак пачаўся допыт абвінавачанага. Яго праводзіць дзяржаўны абвінаваўца **Алена Філовіч**.

Нагадаем, следства прыйшло да высновы, што Уладзімір Мальцаў *"заведама лжыва ў імя кар'ерызму і асабістых выгод прадставіў сябе перад кіраўніцтвам краіны як кампетэнтнага кіраўніка"*. А яго асабістая зацікаўленасць нібыта была заснавана *"на эгаістычным паразітаванні службовымі паўнамоцтвамі, кар'ерызме, утойванні сваёй некампетэнтнасці"*. У сувязі з гэтым абвінавачаны распавёў суду, як і з чыёй дапамогай ён заняў крэсла генеральнага дырэктара ААТ "Барысаўдрэў".

"На прадпрыемства я прыйшоў 1 лістападзе 2010 года выконваючым абавязкі галоўнага інжынера, які на той момант знаходзіўся ў адпачынку, — пачаў свой аповед Уладзімір Мальцаў. — *Вясной 2011 года ў сувязі з вялікай загрузкай і пачаткам грандыёзнага будаўніцтва і мантажу абсталявання па цэху МДФ мяне перавялі намеснікам генеральнага дырэктара па новай тэхніцы і пераўзбраенні. Восенню 2011 года, не ведаю, па якіх прычынах, але галоўны інжынер быў звольнены, і мяне вярнулі на гэтую пасаду. Пры тым я ўжо стаў сумяшчаць тры пасады: галоўнага інжынера, намесніка генеральнага дырэктара па новай тэхніцы і намесніка гендырэктара па капітальным будаўніцтве. Пасада намесніка па будаўніцтве пастаянна была вакантнай, людзі прыходзілі і сыходзілі. Дадзеныя абавязкі былі ўскладзены на мяне аднаго!*

25 сакавіка 2012 года дырэктар Уладзімір Кухто захварэў, лёг у бальніцу, і мяне ў першы раз паставілі выконваць абавязкі генеральнага дырэктара. З фінансавымі пытаннямі і пытаннямі, звязанымі з грашыма, мяне не знаёмілі, з гэтым пытаннем я ўпершыню сутыкнуўся.

Здаецца, 13 красавіка (на самай справе 12 красавіка. — **Рэд.**) *2012 года прадпрыемства наведаў прэм'ер-міністр Міхаіл Мясніковіч. Дырэктар Кухто быў звольнены, і я ў гэты дзень "указкай-пальцам" Мясніковіча быў прызначаны выконваючым абавязкі генеральнага дырэктара.*

З Шульгой (Уладзімір Шульга — на той момант старшыня канцэрна "Беллеспаперпрам". — **Рэд.**) *я на гэтую тэму размаўляў, казаў яму, што ведаў у мяне мала, слаба ведаю эканамічны бок прадпрыемства..."*

Паводле слоў Уладзіміра Мальцава, эканамічны бок "Барысаўдрэва" на той момант уяўляў сабой гнятлівае відовішча. Да месца заўважыць, Мальцаў упершыню пабываў на гэтым прадпрыемстве ў 1991 годзе, калі служыў у войску. У лістападзе 2010 года ён зноў прайшоўся па цэхах і ніякіх змен у лепшы бок не заўважыў: *"Усё як было ў 1991 годзе, так і засталося".*

На момант, калі кіраўнік урада наведаў ААТ "Барысаўдрэў", прадпрыемства практычна стаяла. *"Аб'ёмы вытворчасці складалі каля 20%,* — працягнуў свой аповед абвінавачаны. — *Брыгады лесанарыхтовак са студзеня 2012 года ў лес не выязджалі, запалкавая вытворчасць была практычна спынена ў сувязі з адсутнасцю кардону, фанерная вытворчасць не працавала ў сувязі з адсутнасцю лесу. Цэх МДФ на той момант запушчаны не быў. Прадпрыемства фактычна было спынена, і на парозе стаялі судовыя выканаўцы, якія апісалі ўсю аргтэхніку і спрабавалі яе забраць. Прычым апісалі яе яшчэ ў лістападзе-снежні 2011 года, даўшы магчымасць адтэрміноўкі аплаты даўгоў. Але папярэднім кіраўніцтвам гэта не было зроблена, і вясной тэхніку хацелі канфіскаваць. Мы былі вінны пастаўшчыкам парадку 90 мільярдаў рублёў, а нам нашы спажыўцы — каля 2—3 мільярдаў. Гэта значыць, абаротных сродкаў не было, зарплата не выплачвалася... Запазычанасць па камандзіроўках была з лістапада 2011 года, запазычанасць па адпачынках — з лютага 2012 года. Прадпрыемства знаходзілася на стадыі банкруцтва.*

На прапанову пачаць працэс банкруцтва і прызнаць прадпрыемства банкрутам адразу атрымаў адмову, паколькі, згодна з 525-ім указам, прадпрыемства павінна было працаваць і выконваць пэўныя даведзеныя паказчыкі. Такая "спадчына" мне дасталася!"

Як паведаміў Уладзімір Мальцаў, у маі 2012 года прыйшоў загад канцэрна аб прызначэнні яго *"паўнапраўным генеральным дырэктарам"*. *"З чым я быў не згодны і каля месяца адмаўляўся падпісваць заяву на дадзеную пасаду",* — удакладніў ён.

Дарэчы, на судзе было пацверджана, што ў матэрыялах крымінальнай справы сапраўды ёсць заява Мальцава, якую ён напісаў праз некалькі месяцаў. У заяве ўтрымліваецца просьба перавесці яго на пасаду выконваючага абавязкі гендырэктара ААТ "Барысаўдрэў". Мяркуючы па ўсім, просьба засталася без задавальнення, а Мальцава зрабілі дырэктарам.

Дык ці рваўся ён на гэтую пасаду, "падманваючы кіраўніцтва"?

На гэтае пытанне, спадзяемся, адкажа суд.

Віктар ФЕДАРОВІЧ.

ТЫМ ЧАСАМ

Першы віцэ-прэм'ер урада **Уладзімір Сямашка**, які курыраваў мадэрнізацыю на гэтым прадпрыемстве, да суда пакуль не дайшоў. Але ён закрануў тэму "Барысаўдрэва", адказваючы на пытанні дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі.

— Стаў пагалоскай "Барысаўрэў", — сказаў Сямашка. — Вось вынікі, напрыклад, 2012 года: 1026 чалавек, сярэдняя выпрацоўка 7,9 мільярда беларускіх рублёў, пры гэтым штомесячныя страты — 1,7 мільярда рублёў. І заробак 2 мільёны рублёў. Рэнтабельнасць — мінус 35 працэнтаў. Скажыце, можна такое прадпрыемства трымаць далей? Нельга! Там тры вытворчасці — гэта вытворчасць фанеры, запалак, МДФ. Часам абвінавачваюць: "А чаму вы адразу не зрабілі карцінку?" Хто памятае "Барысаўдрэў" два-тры гады таму, пяць гадоў? А хто не памятае, фатаграфіі паглядзіце: гэта канюшня была, дзедаўская вытворчасць, там кацельня стаяла 1923 года пабудовы і гэтак далей. Сёння гэта цацка. Чаму адразу не зрабілі? А як можна было зрабіць? Усе тры вытворчасці спыніць адразу? А чым карміць людзей, зарплаты плаціць?.. На пачатку мінулага года зрабілі вытворчасць МДФ, яшчэ не запусціўшы "запалку" на поўную магутнасць, пачалі мадэрнізацыю "фанеры". Колькасць супрацоўнікаў упала: нехта на пенсію пайшоў, нехта знайшоў працу... Калі на заводзе мінус 35 працэнтаў рэнтабельнасці, калі зарплата 2—2,5 мільёна — хто ж там застаўся? Там засталіся троечнікі ўчарашнія. Вось з гэтымі калектывамі прыходзіцца рэалізоўваць праекты. А рэалізуем праекты — будзем раскручвацца.

СТАЛІЦА

На адну кватэру ў Мінску прэтэндуе да 400 сем'яў

Конкурс на атрыманне арэнднай кватэры ў Мінску складае ад 100 да 400 чалавек.

"Перавага аддаецца тым, хто стаіць у чарзе маючых патрэбу, а з іх — тым, хто стаіць найдаўжэй. Але кватэры размяркоўваюцца не толькі паміж чаргавікамі, але і сярод тых, хто атрымлівае іх ад работы", — паведаміў начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Мінгарвыканкама **Аляксандр Аўраменка.**

Адносна кошту арэнды ён сказаў, што *"кошты адрозніваюцца ў залежнасці ад плошчы і месца размяшчэння".* Так, у Заводскім раёне аднапакаёвыя кватэры здаюцца ў арэнду за 550—570 тысяч рублёў у месяц, у Цэнтральным — 1 мільён 200 тысяч.

ДАРЭЧЫ

На чарзе маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў у Мінску стаяць 235 тысяч грамадзян. Тры гады таму гэты паказчык складаў больш за 280 тысяч чалавек.

Скарачэнне чаргі адбылося пасля яе зверак. Раней яна праводзілася раз у пяць гадоў, цяпер — штогод з 1 лютага па 1 мая. Толькі за апошні год 31 тысяча чалавек была знята з такога ўліку, таму што ўмовы іх пастаноўкі сталі не супадаць з заканадаўчымі нормамі.

Адным словам, чарга на кватэру скарацілася толькі дзякуючы... паперы, новым законам і правілам.

Няма пакупнікоў

Прызначаны на сёння аўкцыён па продажы ў Мінску гістарычнага будынка на вуліцы Кастрычніцкай, 16 не адбудзецца. Ад патэнцыяльных пакупнікоў не паступіла ніводнай заявы.

Пра гэта афіцыйна паведамілі ў ЗАТ "Цэнтр прамысловай ацэнкі", якое займалася арганізацыяй таргоў. Лот уключаў у сябе чатыры цагляныя будынкі, пабудаваныя на пачатку XX стагоддзя. Раней гэтыя карпусы належалі былому мэталаапрацоўчаму заводу, а цяпер знаходзяцца ва ўласнасці кіруючай кампаніі холдынга "Белстанкаінструмент" ААТ МЗОР і ўключаны ў спіс аб'ектаў гісторыка-культурнай спадчыны.

Комплекс выстаўляўся на таргі за крыху больш як 116 мільярдаў рублёў, што эквівалентна амаль 11 мільёнам долараў.

Згодна з правіламі, цяпер будзе прызначаны другі аўкцыён, а кошт комплексу будынкаў знізяць на 20%. Праўда, патэнцыяльных пакупнікоў палохае не толькі кошт. У адпаведнасці з распрацаваным праектам, былы прамысловы квартал падпадзе пад рэканструкцыю, пасля якой будынкі былога металаапрацоўчага завода павінны выкарыстоўвацца ў якасці музейна-асветніцкага комплексу. Арганізаваць тут высокапрыбытковыя казіно або забаўляльныя клубы не атрымаецца.

РЕАКЦИЯ

Завода не будет

В этом году "Народная Воля" рассказала о том, что в Беларуси планируется строительство завода по выпуску калийных удобрений из промышленных отходов — глинисто-солевых шламов, скопившихся в хранилищах под Солигорском. Некоторые белорусские ученые восприняли идею на ура. Но были и те, кто утверждал, что шламы в качестве удобрений — это необратимая экологическая катастрофа. Со страниц газеты Наталья Шульга, кандидат химических наук, бывший старший научный сотрудник Института общей и неорганической химии НАН Беларуси обратилась с открытым письмом к председателю Президиума Национальной академии наук Беларуси академику Владимиру Гусакову с просьбой остановить строительство такого завода. Наталья Шульга утверждала, что удобрение на основе солевых шламов не только снизит плодородие почвы, но и ускорит ее деградацию, кроме того, это может привести к увеличению концентрации токсичных веществ в почве, грунтовых водах, водоемах и т.д.

Мы решили поинтересоваться у Натальи Шульги, какова была реакция на ее публикации в "Народной Воле".

— У меня хорошие новости. Строить завод по выпуску калийного удобрения из промышленных отходов для белорусских сельхозпроизводителей не будут, — ***сообщила Наталья Шульга.*** — "Пионерский" проект закрывают по причине его нерентабельности. На мой взгляд, формулировка причины выглядит скорее как словесная уловка, поскольку нерентабельность данного производства и негативные последствия использования "удобрения" из отходов были очевидны изначально. Придавать товарный вид мусору, содержащему не более десяти процентов полезного вещества, и возить за сотни километров балласт для того, чтобы уничтожать собственные пахотные угодья и источники питьевой воды, на самом деле слишком дорого, да и пахнет дурно, так и хочется вставить слово "диверсия". Хотелось бы знать, кто конкретно и с какой целью продавливал и утверждал данную государственную программу.

Возвращать деньги, бездарно спущенные в унитаз, авторы "шедевра", судя по всему, не будут. Как и их коллеги по научному бизнесу, "освоившие" совсем недавно около 200 тысяч долларов на проекте солянокислой переработки фосфатного сырья, а по сути распилившие часть прибыли государственного предприятия. И эту работу закрыли с формулировкой "нерентабельно". Сейчас стараются сделать вид, что грубых ошибок у создателей технологии не было, хотя они косяком прут уже с первых страниц отчетов. Толковых экспертов тоже как будто "найти не могут", словно на планете Земля остался единственный островок разума — Беларусь. "Нерентабельность" оказалась очень удобной лазейкой и стала надежной ширмой для любых прохиндиад. Один из "нужных" участников "солянокислого распила" вот-вот станет членом-корреспондентом и будет решать, что такое хорошо и что такое плохо для белорусской науки, пока она не рухнет окончательно.

Большой вопрос, почему, рискуя и теряя уважение к себе, руководство белорусского флагмана соглашается делать шикарные подарки чужим дядям неведомо за что. Не думаю, что там самостоятельно принимают подобные решения. Скорее, выполняют какие-то указания сверху. Возможно, сейчас, когда неприятные факты получили широкую огласку, поставлена задача любой ценой сохранить лицо белорусской науки. Как-никак это важная составляющая жизни страны, ее имидж. Хотя, если по правде, это лицо давно напоминает нижнюю часть человеческого тела, удобную для сидения. Лучше было бы не спасать таких "ученых" и дать им возможность сломать свои шеи. Чем скорее это случится, тем раньше мы оттолкнемся от дна бездны, в которой оказались.

Думаю, однажды мы узнаем, кто стоит на страже абсолютной безнаказанности "нужных" людей и почему строгость закона обрушивается, как правило, на головы простых граждан. А сегодня есть повод порадоваться тому, что надвигающуюся экологическую катастрофу удалось предотвратить, хоть поначалу мало кто верил, что это получится.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Дым без агню?

Футбольны матч чэмпіянату Беларусі па футболе паміж "Гомелем" і наваполацкім "Нафтанам" трапіў пад падазрэнне букмекераў, але Федэрацыя футбола расследаванне праводзіць не будзе.

Напярэдадні сустрэчы "Гомеля" і "Нафтана" у адной з самых буйных букмекерскіх кантор Betfair на "Гомель" былі пастаўлены сур'ёзныя для беларускага чэмпіянату грошы — каля 50 тысяч долараў. Што выклікала ў букмекерскіх аналітыкаў прадказальную рэакцыю, таму што да гэтага гамяльчане прайгралі пяць сустрэч запар. У выніку гульню знялі з лініі практычна ва ўсіх букмекерскіх канторах. Дарэчы, "Гомель" выйграў з лікам 3:0.

Натуральна, што наўпрост аб дамоўленым матчы гаворка не ішла (для гэтага патрэбны як мінімум канкрэтныя факты), аднак скандальны шар пакаціўся, а алею ў вогнішча дадаў той факт, што ў наваполацкіх футбалістаў да гэтага часу існуюць праблемы з атрыманнем сваіх заробкаў. Да таго ж некаторыя адзначылі і "цікавы" другі гол, які прапусціў "Нафтан".

— Больш за ўсё нараканняў да другога гола, калі два футбалісты "Нафтана" беглі побач з іграком "Гомеля" Сітко і ніяк не стараліся яму перашкодзіць. Гэта звычайная памылка, на ваш погляд? — запыталіся ў галоўнага трэнера наваполацкай каманды **Валерыя СТРЫПЕЙКІСА.**

— Так-так, там ёсць момант, калі Сітко пабег, а два нашы ігракі не пабеглі за ім. Цяжка зараз сказаць, чаму яны так зрабілі.

— А можа, нехта з футбалістаў вырашыў палепшыць сваё фінансавае становішча?

— Я выключаю такую магчымасць.

Карэспандэнт "Народнай Волі" пацікавіўся ў Федэрацыі футбола, ці праводзілася з гэтай нагоды якое-небудзь расследаванне, улічваючы той рэзананс, што атрымаўся пасля матча.

"З сітуацыяй разбіраўся афіцэр гонару нашай федэрацыі Віктар Сокал, — адказалі ў прэсслужбе федэрацыі. — *Наколькі вядома, ніякага расследавання не будзе".*

"Расследавання не будзе, матч быў нармальны, — сказаў Віктар Пятровіч. — *Я размаўляў з суддзямі, з прадстаўнікамі каманд, нічога падазронага ў тым матчы не было. А тое, што пішуць у прэсе, то няхай пішуць".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Прэзідэнцкія выбары не на парадку дня

Форум левых дэмакратычных сіл пройдзе ў лістападзе ў Мінску. Пра гэта паведаміў намеснік старшыні Беларускай партыі левых "Справядлівы свет" **Валерый Ухналёў.**

"На форуме будзе абмяркоўвацца бачанне левымі партыямі, рухамі і грамадскімі аб'яднаннямі сацыяльнай палітыкі Беларусі, а таксама спосабы, якія мы можам прапанаваць для вырашэння сацыяльных праблем, што найбольш хвалююць грамадзян краіны", — сказаў ён.

"Больш канкрэтна пра дату і месца паведамім пазней, калі будуць вырашаны ўсе арганізацыйныя пытанні", — паабяцаў палітык.

Пры гэтым спадар Ухналёў падкрэсліў, што на форуме не будуць разглядацца пытанні ўдзелу ў прэзідэнцкай кампаніі 2015 года. Паводле яго слоў, на форуме будуць абмяркоўвацца толькі сацыяльныя пытанні, і гэта прынцыповы падыход, падтрыманы ўсімі арганізатарамі.

МОДЕРНИЗАЦИЯ

Индустриальный парк: амбициозный проект или пропагандистская авантюра?

Более 20 компаний из разных стран проявляют интерес к Китайско-Белорусскому индустриальному парку. В качестве резидента парка уже зарегистрировано одно из крупнейших китайских предприятий в сфере телекоммуникаций Huawei.

Иностранцы наготове

Резидентом парка стал второй по величине производитель телекоммуникационного оборудования и мобильных телефонов в Китае ZTE. Рассматривает возможность вложить деньги один из крупнейших мировых производителей персональных компьютеров китайская компания Lenovo.

Кроме того, интерес к вхождению в парк проявляют компании из Беларуси, России, Румынии, Германии, ОАЭ, США, которые работают в фармацевтической и машиностроительной отраслях.

"Заинтересованные компании ожидают, когда закончатся работы внутри парка, чтобы, входя в него, они были уверены, что будут подключены к инженерным сетям. Кроме того, они изучают условия ведения бизнеса", — говорит представитель администрации Китайско-Белорусского индустриального парка **Юрий Шилин.**

К границам парка уже подведены основные инженерные сети (электричество, газ и связь). Сейчас идет проектирование внутренней инженерно-транспортной инфраструктуры первого этапа освоения. Окончательно создать необходимую инфраструктуру для открытия производств на первом этапе планируется в 2016 году.

Наполеоновские планы

Китайско-Белорусский индустриальный парк, который получил название "Великий камень", располагается в 25 км от Минска. Под него отводится более 8 тысяч гектаров земли в Смолевичском районе. Парк расположен в непосредственной близости от Национального аэропорта, железнодорожных путей, автомобильной магистрали Берлин—Москва.

Срок строительства парка — 30 лет, численность работающих — 120 тысяч. Приоритетные направления, намечаемые к развитию в парке, — электроника, биомедицина, тонкая химия, машиностроение и новые материалы.

Для резидентов Китайско-белорусского индустриального парка созданы особые льготные условия. В течение первых 10 лет — никаких налогов, в последующие 10 лет — 50%. Резиденты также освобождаются от уплаты таможенных платежей при ввозе оборудования.

Общая сумма инвестиций может достичь 5,6 млрд долларов. Для сравнения: в прошлом году Беларусь заработала на экспорте продовольствия порядка 5,8 млрд долларов.

Как считает Александр Лукашенко, проект снимет проблему финансовой стабильности Беларуси и поможет стране совершить технологический скачок.

Букет рисков

Однако независимые аналитики смотрят на этот амбициозный проект скептически. Основатель и совладелец интернет-ресурса TUT.by **Юрий Зиссер** в большой статье на эту тему, опубликованной в марте, выделил несколько рисков, которые могут возникнуть при реализации проекта.

Во-первых, отмечает Зиссер, инвесторов изначально ориентируют на построение валообразующих производственных предприятий, не предполагающих участия ученых и изобретателей.

"Если посмотреть с концептуальной точки зрения, в постиндустриальном XXI веке парк продолжает традиции индустриализации XIX—XX веков и с точки зрения стратегии конкурентоспособности Беларуси является шагом в сторону. Беларусь уже прошла индустриальный этап и сейчас с помощью индустрии информационных технологий прорывается в постиндустриальную эпоху. Поэтому грядущее возвращение на индустриальные рельсы для нашей страны выглядит регрессом", — полагает Зиссер.

Во-вторых, считает он, знакомый многим смог над большими китайскими городами может появиться над белорусской столицей.

В-третьих, с появлением парка этническая однородность белорусского общества будет нарушена.

"Представляется, что верхушка типичного завода, включая руководство и инженерно-технический персонал, будет состоять из нескольких десятков, максимум сотен иностранцев, в то время как на рабочих должностях будут преимущественно белорусы, в противном случае себестоимость производства будет слишком высока", — считает основатель TUT.by. По его мнению, это может привести к межнациональным конфликтам.

В-четвертых, изготовленная в парке продукция доставит массу хлопот странам Таможенного союза. Со своей стороны Евросоюз может запросто перекрыть каналы импорта для всей белорусской продукции, охраняя свой рынок от подешевевших китайских товаров, продаваемых под маркой как китайских, так и белорусских.

"Таким образом, в результате реализации проекта Китайско-Белорусского индустриального парка, по причине беспрецедентных льгот в ближайшее десятилетие не получая доходов в бюджет, мы рискуем взамен получить проблемы экологии, демографии, экономики и нажить сильных врагов", — заключает Зиссер.

Пропагандистская авантюра?

Независимый экономист **Александр Обухович** называет Китайско-Белорусский индустриальный парк "пропагандистской авантюрой".

"Китай проводит сугубо националистическую политику. Я не вижу, где у нас с Китаем здесь может быть совпадение экономических интересов", — говорит экономист.

Помимо этого, он не видит в реализации проекта большого экономического смысла как для Беларуси, так и для Китая.

Александр Обухович также считает, что Евросоюз и Россия могут не пустить на свой рынок товары, произведенные в парке.

"Кроме того, наша сборка очень дорогая", — говорит независимый экономист. Он предрекает парку судьбу белорусских свободных экономических зон, которые, *"по сути, умерли".*

"Отдельные компании сделают свой небольшой профит. В масштабах страны это ноль", — прогнозирует Обухович.

Как привлечь серьезных инвесторов?

Руководитель Научно-исследовательского центра Мизеса (Минск) **Ярослав Романчук** увязывает успех проекта с улучшением инвестиционного климата в стране.

"Когда каждый маленький начальник мнит себя генералиссимусом в отношении частных предприятий, то это убивает желание инвесторов что-либо здесь делать. Когда к инвесторам есть 25 требований, которые ни в одном документы не прописаны и являются субъективными, то не приходится говорить о том, что кто-то серьезный к нам придет", — считает экономист.

По его мнению, нужно придумать 10—15 пунктов, чтобы Беларусь стала восприниматься как цивилизованная современная страна, а не Советский союз 2.0, тогда инвестиции пойдут в нашу страну.

Александр ЯРОШЕВИЧ.

УВАГА!

У Беларусі шукаюць верагоднага забойцу двух чалавек

Па падазрэнні ў жорсткім забойстве следчыя шукаюць 30-гадовага **Сяргея Хмялеўскага,** ураджэнца вёскі Мачулішчы, раней неаднаразова судзімага.

На момант злачынства ён быў апрануты ў шэрую байку з каптуром без надпісаў. На байцы была балоневая чорная безрукаўка. Мужчына быў у зімовых чаравіках. Падазроны хударлявы, высокі, стрыжка кароткая. Паводле наяўнай інфармацыі, пры сабе носіць нож.

Увечары 1 лістапада падчас тушэння пажару ў прыватным доме ратавальнікі знайшлі абгарэлыя целы мужчыны і жанчыны. Следча-аператыўная група на месцы здарэння высветліла асобы пацярпелых. Гэта былі 49-гадовы мясцовы жыхар і яго 48-гадовая сужыцелька.

У якасці асноўнай версіі здарэння следчыя разглядаюць забойства двух чалавек. На целах загінуўшых выяўлены шматлікія колата-рэзаныя раны шыі і галавы. Таксама ёсць усе падставы меркаваць, што падпал дома быў учынены з мэтай утойвання слядоў злачынства.

ЗАКУЛІССЕ

Які тэатр пакажа лепшы спектакль?

Чаргovы конкурс пад назвай “Нацыянальная тэатральная прэмія” павінен прайсці ў Мінску 24—30 лістапада. Праводзіцца ён для таго, каб вызначыць пераможцаў, матэрыяльна падтрымаць творцаў, паспрыяць цікавасці да спектакляў шырокай публікі, прадставіць своеасаблівы зрэз сучаснай сітуацыі ў мастацтве. А таксама каб убачыць пастаноўкі рэгіянальных калектываў, якія рэдка дабіраюцца да Мінска.

Перанос — на карысць?

Нацыянальная тэатральная прэмія не праводзілася ўжо два гады. Апошні, другі па ліку, конкурс адбыўся ў 2012-м. А летась **Уладзімір Карачэўскі**, тагачасны першы намеснік міністра культуры, аб’явіў пра яе перазагрузку. Былі названы дзве прычыны: жаданне дапрацаваць палажэнне аб прэміі і яе рэгламент, а таксама паказаць сапраўды лепшыя спектаклі. Ці атрымалася? І так, і не.

Галоўны пазітыў — ***вытрыманая паўза***. Годныя спектаклі ў Беларусі з’яўляюцца не так часта. Каб кожны год набіраць праграму, даводзілася ўключаць у яе выпадковыя пастаноўкі (у 2012 годзе яны складалі палову ад агульнага спіса). Сёлета відавочных аўтсайдараў усяго два: **“Хто смяецца апошнім”** Тэатра-студыі кінаакцёра і **“Вітаўт”** Нацыянальнага тэатра оперы і балета. Калі вы не нацыянальна свядомы глядач, наўрад ці вас натхніць “Пан Тадэвуш” Купалаўскага тэатра. Але большасць спектакляў трымаюць пэўную планку. Таму агульны ўзровень Трэцяй нацыянальнай тэатральнай прэміі — самы моцны ў параўнанні з папярэдняй.

Адной з праблем мінулых гадоў быў ***падлік галасоў***. Журы, сфарміраванае па прынцыпе акадэміі, налічвала больш за сотню чалавек. *“Нацыянальныя тэатры вылучалі па пяць “акадэмікаў”,* — казаў драматург **Аляксей Дудараў**. — *І ўсе пяць галасавалі. А звычайныя абласныя ці гарадскія тэатры вылучалі па тры “акадэмікі”, і часцяком бывала так, што два з іх не маглі прыехаць, таму што былі заняты ў рэпертуары, у выніку галасаваў толькі адзін”.* Іншым разам здаралася, што “акадэмікі”, нібы студэнты, прагульвалі паказы. Таму аддавалі голас за пастаноўкі, якія ніколі не бачылі. Цяпер сфарміраваны асобныя кампактныя журы па трох секцыях: драматычны, музычны і лялечны тэатр. Можна спадзявацца на большую аб’ектыўнасць.

Нарэшце, трэці пазітыўны момант — ***элементарная логіка ў намінацыях***. Раней усе спектаклі ацэньваліся разам. Таму, калі даводзілася галасаваць за лепшую жаночую ролю, атрымліваўся абсурд: оперную спявачку трэба было параўноўваць з актрысай лялечнага тэатра або балерынай. Цяпер структура наступная: вылучаны пяць жанраў (драма, лялечны тэатр, опера, балет, спектакль музычнага тэатра), асобна разглядаюцца спектаклі для дзяцей. У кожным жанры ацэньваецца лепшая пастаноўка і лепшая акцёрская праца. Акрамя таго, захавана намінацыя “Лепшая беларуская пастаноўка” (яе атрымлівае спектакль, створаны паводле п’есы або інсцэніроўкі сучаснага беларускага аўтара, а таксама паводле лібрэта або твора сучаснага беларускага кампазітара). Уведзена намінацыя “Лепшы дэбют” (за спектакль або ролю для творцаў, маладзейшых за 35 гадоў).

Конкурс — адзін прэтэндэнт на месца

Галоўны спрэчны момант — у ***працэдуры выбару спектакляў***. Ва ўсім свеце папярэдні адбор ажыццяўляецца спецыялістамі (крытыкамі або тэатразнаўцамі), а ўжо канчатковае рашэнне застаецца за журы. У Беларусі ўсё наадварот. Спектаклі на прэмію вылучаюць самі калектывы. Дакладней — іх кіраўніцтва. Таму ў праграме тэатральнай прэміі ад Нацыянальнага тэатра оперы і балета ёсць оперы **“Лятучы галандзец”** і **“Рыгалета”**, але няма “Турандот”, ёсць балет **“Вітаўт”**, але адсутнічаюць **“Шэсць танцаў”.** Музычны тэатр прадстаўлены не больш моцнай **“Вестсайдскай гісторыяй”,** а нацыянальным мюзіклам **“Соф’я Гальшанская”**. Купалаўскі — спектаклем **“Пан Тадэвуш”**, а не **“Дон Жуанам”** (усе альтэрнатыўныя пастаноўкі выглядаюць больш арыгінальна і цікава).

Другая праблема — ***жаданне нікога не пакрыўдзіць***. Таму кожны тэатр мог вылучыць на прэмію адну-дзве пастаноўкі. Не дзіўна, што ў праграме прадстаўлены спектаклі 18 айчынных тэатраў (усяго іх 29). Але ўзнікае абсурдная сітуацыя. На статус лепшага балета і спектакля музычнага тэатра прэтэндуюць... па адной пастаноўцы (адпаведна, **“Вітаўт”** і **“Соф’я Гальшанская”**). Атрымліваецца сітуацыя, уласцівая савецкім выбарам: адзін кандыдат на адно месца. Дык які сэнс у спаборніцтве, калі пераможцы вядомы загадзя?

> ***На дадзены момант сума ўзнагароджання з’яўляецца дастаткова сціплай. Кожны з пераможцаў у намінацыях “Лепшая акцёрская работа” і “Лепшы дэбют” атрымае па 6 мільёнаў рублёў. Калектыў, спектакль якога атрымае статус “Лепшага спектакля” і “Лепшай сучаснай беларускай пастаноўкі”, — 34,5 мільёна. Але гэтую суму трэба падзяліць на колькасць удзельнікаў (не больш за 5 чалавек). Атрымліваецца не больш за 6,9 мільёна рублёў на аднаго творцу.***

Топ-5 кандыдатаў для прагляду

Усе 21 спектакль пакажуць у Мінску 24—30 лістапада. Якія з іх варта паглядзець? Тэатры, якія базіруюцца ў сталіцы, нікуды з яе не знікнуць. Таму лепш за ўсё завітаць на пастаноўкі рэгіянальных калектываў, якія рэдка дабіраюцца да Мінска. Яны будуць выступаць на сцэнах Купалаўскага і Лялечнага тэатраў.

Галоўны фаварыт у секцыі лялечнага тэатра — **“Самазванец”** Брэсцкага абласнога тэатр лялек. У рэжысёра Аляксея Ляляўскага, які ўвасобіў пад такой назвай пушкінскага “Барыса Гадунова”, атрымалася стварыць звышактуальны спектакль пра сучасную Расію. Са сцэны расказваецца іранічная гісторыя не пра самазванца (Ілжэдзмітрыя), а пра самазванцаў увогуле (у тым ліку Барыса Гадунова). Над сцэнай узвышаюцца постаці простых людзей, якія маўкліва назіраюць, як палітыкі XVII стагоддзя вырашаюць іх лёсы (абодва цара пакліканы на царства народам).

Катэгорыямі нашага часу жывуць і героі спектакля **“Фауст. Сны”** (Гродзенскі абласны тэатр лялек), створанага паводле матываў трагедыі Гётэ. Рэжысёр Алег Жугжда аддае ролю Мефістофеля... жанчыне. Актрыса Ларыса Мікуліч паўстае ракавой феміністкай у аблягаючым скураным камбінезоне і батфортах. А яе апанент і адначасова саюзнік Фауст верыць толькі ў свой розум, а не ў вышэйшыя сілы. А яго вучань Вагнер урэшце зоймецца стварэнне штучнага чалавека.

“Гамлет” Магілёўскага абласнога тэатра лялек разлічаны на маладзёжную аўдыторыю. Рэжысёр Ігар Казакоў захаваў глыбіню шэкспіраўскага тэксту, удосталь паіранізаваў над класікай (жанр спектакля заяўлены як “трагіфарш”), а таксама вывеў на сцэну героя свайго пакалення — інфантыла. Нездарма Гамлет апранаецца ў касцюм героя коміксаў пра амерыканскага Супермэна.

У аснове сюжэта **“Фрэкен Жулі”** (спектакль Магілёўскага аблдрамтэатра) — адносіны з адценнем мезальянсу (стасункі паміж Фрэкен Жулі, дачкой графа, і яе лёкаем Жанам, у якога ёсць нявеста, кухарка Крысціна). Літоўскі рэжысёр Саўлюс Варнас разумее Фрэкен Жулі як экстравагантную дзяўчыну, якая па сваім унутраным успрыманні засталася ў дзяцінстве. Спакушэнне ўласнага лёкая спачатку нагадвае гульню, якая, аднак, заходзіць вельмі далёка.

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы прывозіць у Мінск спектакль “**Над безданню ў іржышчы”**. Рэжысёр Цімафей Ільеўскі вызначыў жанр пастаноўкі як “гісторыя сталення ў стылі рок-н-рол” і вытрымаў дзве ключавыя характарыстыкі гэтага жанру — дакладны рытм і раскаванасць дзеяння. Калі вы любіце рок-н-рол і Сэлінджара (а ў пастаноўцы захавана ўсё лепшае з рамана), а таксама ацэніце поўную адсутнасць маралізатарства — гэта спектакль менавіта для вас.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПАДЛІЧЫЛІ...

«Камуналка» за двухпакаёўку ўзімку складзе каля 420 тысяч рублёў

Мінэканомікі падлічыла, колькі давядзецца плаціць сям’і з трох чалавек, якая жыве ў стандартнай двухпакаёўцы плошчай 48 кв. метраў. Паводле падлікаў міністэрства, пры нарматыўным спажыванні паслуг аплата “камуналкі” ў ацяпляльны перыяд складзе за месяц 419,3 тысячы рублёў.

Для параўнання: плацяжы за жыллёва-камунальныя паслугі сям’і з трох чалавек у двухпакаёвай кватэры агульнай плошчай 48 кв.м сёлета ў верасні склалі 301,7 тыс.рублёў.

СТОП-КРАН

Лёд не крануўся, спадары прысяжныя засядацелі!

Беларусь пакуль не гатова да ўвядзення інстытута прысяжных.

Пра гэта заявіў генеральны пракурор **Аляксандр Канюк,** выступаючы ў Палаце прадстаўнікоў.

“Напэўна, мы сёння яшчэ не гатовы. Дзяржава не гатова да гэтага. Ва ўсякім разе не гатовы менталітэт нашага народа”, — сказаў генпракурор.

“Прыцягненне прадстаўнікоў народа да рашэння пытанняў вінаватасці па самых складаных злачынствах — гарант незалежнасці судоў, — лічыць былы суддзя Канстытуцыйнага суда Беларусі **Міхаіл ПАСТУХОЎ**. — *Я ўпэўнены, што суд прысяжных — самая дэмакратычная форма правасуддзя, бо забяспечваецца ўлік усіх абставін справы. У выпадку, калі ўзнікаюць сумненні ў вінаватасці чалавека, суд прысяжных, як правіла, становіцца на яго бок. І калі яму пагражае смяротнае пакаранне, то пры сумненнях суд прысяжных ніколі не прыме вердыкт “вышэйшая мера пакарання”. Паўтаруся, практыка дзейнасці гэтага інстытута ў Расіі і іншых краінах паказвае, што гэта самы незалежны суд”.*

— Насамрэч для Беларусі гэта дастаткова сур’ёзнае пытанне, — дадае старшыня ГА “Беларускі Хельсінкскі Камітэт” **Алег ГУЛАК.** — Да слова, у многіх еўрапейскіх краінах суда прысяжных няма. Але ў любым выпадку нашай судовай сістэме патрэбна рэформа, якая наблізіла б судавытворчасць да народа. Бо правасуддзе павінна быць не толькі законным, але і справядлівым. Гэта неразрыўныя паняцці, але неразрыўнасць якраз і дасягаецца набліжэннем да грамадства. А што датычыцца таго, ці падрыхтавана наша грамадства да ўвядзення інстытута прысяжных... Яно ніколі не стане падрыхтаваным, калі не будзе ўдзельнічаць у працэсе. Чым больш жывеш у лесе, тым складаней затым жыць у горадзе. А вось судовая сістэма на самай справе не гатова да суда прысяжных. Суддзі ж пазбавяцца манаполіі на судавытворчасць.

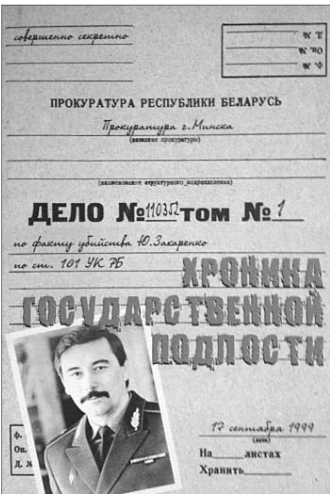
Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПРАВА ЧЕЛОВЕКА

Моральная победа Олега Волчека

Комитет по правам человека ООН принял очередное положительное решение по жалобе гражданина Беларуси. На этот раз Комитет пришел к выводу, что в 2006 году, изъяв у юриста Олега Волчека книги, содержащие материалы независимого расследования о насильственном похищении экс-министра внутренних дел Юрия Захаренко, и оштрафовав Волчека на сумму, эквивалентную почти 775 долларам США, государство нарушило его право на свободу искать, получать и распространять информацию, а также право на выражение мнений.

— 7 мая 1999 года по пути домой был насильственно похищен один из лидеров оппозиции, экс-министр МВД Юрий Захаренко. — Олег Волчек рассказывает о подробностях рассмотрения его жалобы в ООН. — Мне как бывшему следователю было предложено возглавить Общественную комиссию по установлению обстоятельств похищения Захаренко. Результаты расследования мы опубликовали в книге *“Хроника государственной подлости. Что, как и почему случилось с генералом Юрием Захаренко?”*. По нашей версии к похищению Захаренко были причастны представители белорусских силовых ведомств. Книга увидела свет, мы ее презентовали на пресс-конференции, и никаких претензий к ее распространению со стороны прокуратуры не последовало.

Однако, когда 20 августа 2006 года я ехал в Польшу, на границе меня обыскали таможенники и изъяли несколько экземпляров книги о Захаренко, а также брошюру “Мониторинг о нарушениях избирательного законодательства во время выборов Президента в 2006 году”. Мне было заявлено, что данная литература дискредитирует Республику Беларусь.

17 октября 2006 года без моего присутствия состоялся суд, на котором судья, ссылаясь на заключение тогдашнего председателя КГБ С.Н.Сухоренко, признала, что данные книги могут *“нанести ущерб политическим интересам и национальной безопасности Республике Беларусь”,* и приняла решение уничтожить книги и оштрафовать меня на сумму, эквивалентную почти 775 долларам США.

При изучении материалов дела мне стало ясно, что мое задержание было не случайным: некоторые документы в деле носили статус “Совершенно секретно”, “Для служебного пользования”. Поэтому решение суда я обжаловал в Гродненском областном суде и Верховном суде, но все вышестоящие судебные инстанции признали, что меня привлекли к административной ответственности законно. Тогда я решил направить жалобу в Комитет по правам человека при ООН, поскольку посчитал, что Республикой Беларусь было нарушено мое право на выражение мнений и право на свободу искать, получать и распространять информацию.

24 июля 2014 года прошло заседание Комитета по правам человека ООН, где были подтверждены мои доводы. Комитет признал, что Республикой Беларусь были нарушены мои права по стст.14 и 19 Международного пакта о гражданских и политических правах. Также Комитет пришел к выводу, что судом было нарушено мое право на справедливое и открытое судебное разбирательство. В резюме заключения Комитета по правам человека ООН указано, что Республика Беларусь обязана по решению данного органа обеспечить мне эффективное средство правовой защиты и компенсировать все судебные издержки и штраф.

— Олег, вы прекрасно знаете, что Комитет по правам человека не единожды фиксировал нарушения прав и свобод белорусов, но ни одно из принятых комитетом решений белорусскими властями не исполнено. То есть получается, что вы как бы ничего и не добились…

— Скорее всего, никто мое административное дело не отменит, а книги и 775 долларов США не вернет. Но для меня главное, что это решение одной из влиятельных международных юридических структур и оно подтверждает, что я был незаконно привлечен к административной ответственности. Это важная моральная победа над теми, кто устроил эту провокацию. Сколько государственных ресурсов было затрачено на мое “дело”! А ради чего? Я могу назвать фамилии только 17 представителей государственных структур, не считая технического персонала, которые занимались мною.

Судебные органы: судья Октябрьского района г.Минска **Л.К.Жук,** председатель Гродненского областного суда **А.А.Гринкевич,** заместитель Председателя Верховного суда **В.Л.Калинкович.**

Председатель КГБ **С.Н.Сухоренко.**

Сотрудники Гродненской таможни: и.о. зам.начальника таможни по правоохранительной работе **А.В.Высоцкий,** и.о. зам.начальника таможни по правоохранительной работе **В.С.Гуреев,** начальник ОТОиК №2 **Ю.А.Малевич,** начальник ОТР МРТ **О.М.Леонович**, старший инспектор **И.М.Слушко,** старший инспектор **А.С.Сидляревич,** инспектор ОБК и АТП ГРТ **Ф.П.Павлович.**

Председатель Государственного таможенного комитета **А.Ф.Шпилевский** и начальник УОБК и АТП **А.В.Михалькевич.**

А также оперативный дежурный Государственного комитета пограничных войск **Вабисевич** и старший пограннаряда **С.В.Атрощенко,** начальник управления юстиции Гродненского облисполкома **А.Н.Сенькевич** и прокурор Октябрьского района г.Гродно **Б.С.Таранко.**

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

АКТУАЛЬНЫЙ ВОПРОС

Обязана ли Беларусь выполнять решения Комитета ООН по правам человека?

Напомню, что летом этого года инициативная группа граждан (52 человека) провела учредительную конференцию по созданию новой общественной организации “Движение сторонников за реализацию Международного пакта о гражданских и политических правах” (сокращенно — “Пакт”). Однако Министерство юстиции отказало в регистрации организации, сославшись на некоторые неточности при оформлении документов. Попытка обжаловать это решение в Верховном суде не увенчалась успехом.

Параллельно с регистрацией новой организации его учредители (Михаил Пастухов и Леонид Судаленко) обратились в Конституционный суд. В своем обращении они указали, что Республика Беларусь отказывается исполнять решения Комитета ООН по правам человека (далее — КПЧ) и тем самым препятствует реализации гражданами своих конституционных прав и свобод. В этой связи было предложено принять закон, определяющий процедуру исполнения решений КПЧ.

Конституционный суд, как следует из его ответа учредителям организации, отказался возбуждать дело о неполноте правового регулирования в порядке главы 24 Закона “О конституционном судопроизводстве”. Тем не менее вопрос остается открытым: обязана ли Республика Беларусь исполнять решения КПЧ?

***

Выскажу некоторые соображения в обоснование своей позиции.

Во-первых, статья 61 Конституции предоставляет гражданам право обращаться в международные организации с целью защиты прав и свободы, если исчерпаны все имеющиеся внутригосударственные средства правовой защиты. Учитывая, что Беларусь до сих пор остается вне рамок Совета Европы, для граждан страны единственной возможностью защитить свои общепризнанные права является Комитет ООН по правам человека в Женеве.

После ратификации Республикой Беларусь 10 января 1992 г. Факультативного протокола к Международному пакту о гражданских и политических правах наши граждане стали стучаться в двери Комитета все чаще и настойчивее. Ждать решения вопроса приходилось долго (три-пять лет). На сегодняшний день рассмотрено 65 дел от граждан Беларуси. Практически во всех случаях установлено нарушение властями Беларуси основных прав и свобод, в том числе: права на жизнь, на свободу и неприкосновенность, на справедливое судебное разбирательство, на свободу слова, свободу мирных манифестаций, свободу объединения. Еще порядка 80 дел ждут рассмотрения в КПЧ. Их результат предрешен изначально. В глазах международной общественности Беларусь превращается в основного нарушителя прав человека.

Во-вторых, при действующей правовой регламентации белорусское государство обязано выполнять решения уставных органов ООН. Так, согласно статье 1 Устава ООН, все государства-члены должны добросовестно выполнять принятые на себя по настоящему Уставу обязательства. Международный пакт о гражданских и политических правах (пункт 3 статьи 2) возлагает на каждое государство обязанность “обеспечить любому лицу, права и свободы которого (...) нарушены, эффективное средство правовой защиты, даже если это нарушение было совершено лицами, действовавшими в официальном качестве”. К добросовестному выполнению международных договоров призывает Венская конвенция о праве международных договоров 1969 года.

В полном соответствии с международными нормами в Беларуси принят Закон “О международных договорах Республики Беларусь” 2008 года. В части второй статьи 33 Закона прямо записано, что нормы права, содержащиеся в международных договорах Республики Беларусь, являются частью действующего на территории Республики Беларусь законодательства и подлежат непосредственному применению, кроме случаев, когда из международного договора следует, что для применения таких норм требуется принятие внутригосударственного нормативного акта.

Разумеется, если необходимо принятие такого акта, то давайте его примем. Мы и предложили Конституционному суду это сделать. Однако он не захотел привлекать внимание к проблеме...

В-третьих, Комитет ООН по правам человека в Замечаниях общего порядка относительно исполнения своих решений от 25 июня 2003 года указал: “Присоединившись к Факультативному протоколу, государство-участник признало компетенцию Комитета определять наличие или отсутствие нарушений Пакта и (...) обязалось обеспечивать всем находящимся в пределах его территории или под его юрисдикцией лицам права, признаваемые в Пакте, и в случае установления нарушения обеспечить эффективное и действенное средство правовой защиты”.

***

Республика Беларусь остается едва ли не единственным государством-членом ООН, которое отказывается признавать решения Комитета ООН по правам человека. Между тем счет жертв нарушений общепризнанных прав человека в Беларуси продолжает расти. Ситуацию надо как-то разрешать. Государство должно выполнять свои международные обязательства, в том числе перед своими гражданами. Иначе зачем нам такая власть?!

Михаил ПАСТУХОВ,
один из заявителей в Комитет ООН по правам человека.

АБ ГЭТЫМ — УПЕРШЫНЮ!

Алеся ПАЛУЯН:

«Я ведаю, як можна з дапамогай сабак палепшыць самаадчуванне хворых...»

Алесю Палуян многія ведаюць як сертыфікаванага інструктара-дрэсіроўшчыка і гаспадыню адной з першых у Мінску гасцініц для жывёл. Цяпер свае сілы дзяўчына вырашыла паспрабаваць яшчэ і ў каністэрапіі — лячэнні з выкарыстаннем сабак і яе развіцці ў Беларусі.

— Мне да гэтага часу незразумела, чаму ў нашай краіне ніхто не лічыць неабходным вывучыць вопыт іншых краін, дзе даўно выкарыстоўваюць лячэнне людзей з ужываннем спецыяльна адабраных і навучаных сабак, — **развaжае Алеся Палуян.** — Я ўзялася за гэтую справу, таму што разумею відавочную карысць каністэрапіі. У маёй практыцы нават быў выпадак, калі нерухомае дзіця паднялося з інваліднага крэсла, абапіраючыся на сабаку, і змагло трымацца на ножках...

— Сапраўды цуд! А як адбываецца лячэнне?

— Хворыя забываюць пра свае праблемы, калі бачаць побач адданую, пазітыўна настроеную жывую істоту. І ад гэтага самаадчуванне хворых паляпшаецца.

— Дык, можа, у хуткім часе стаўленне да каністэрапіі ў нас зменіцца?

— Не думаю, што гэта адбудзецца. Пакуль што ўсе пачынанні ў лячэнні пры дапамозе жывёл — прыватная ініцыятыва: і стайні, дзе трэнеры праводзяць іпатэрапію, і дэльфінатэрапія, і каністэрапія ў нашай краіне не ліцэнзаваны.

— А навошта асабіста вам дапамагаць людзям? Што вы атрымліваеце ўзамен?

— Я ведаю, як можна палепшыць самаадчуванне з дапамогай сабак, і мне хацелася б перадаваць свае веды, каб адчуваць сябе патрэбнай грамадству: у падтрымцы людзей я бачу сэнс свайго існавання. У мяне ёсць дзве аддушыны — гасцініца для жывёл і каністэрапія. Дапамагаючы гаспадарам, калі яны з’язджаюць у адпачынак, вырашыць праблему з хатнімі ўлюбёнцамі, я яшчэ і зарабляю грошы — гэта мая крыніца даходу. А што да дапамогі дзецям з асаблівасцямі развіцця, то тут ні пра якія грошы я нават не думала. Тры гады займаюся гэтым бясплатна: раз на тыдзень прыязджаю са сваімі сабакамі на іншы канец горада і паўдня забаўляюся з дзецьмі проста таму, што адчуваю: прыношу карысць. Бачыць шчаслівыя твары дзяцей — гэта ні з чым не параўнальнае задавальненне.

— Як пра вас даведваюцца людзі, якім патрэбна дапамога?

— Спачатку я сама знаходзіла людзей, якім патрабаваліся сабакі і мой досвед. Многія сябры ведалі пра незвычайныя ўменні маіх гадаванцаў і перадавалі звесткі пра мяне ад чалавека да чалавека. Так я апынулася ў Цэнтры дзённага знаходжання інвалідаў Першамайскага раёна, дзе мной і маімі сабакамі вельмі зацікавіліся. Адзіным мінусам было тое, што нас усё ж баяліся пускаць у памяшканне, тлумачачы гэта санітарнымі нормамі. Таму мы праводзілі заняткі на двары. Узімку ўсе разам каталіся на санках, летам гулялі ў мяч.

— Калі прытрымлівацца закона, то вы як быццам займаецеся нелегальным відам дзейнасці…

— Атрымліваецца так. Але я ведаю, што сваёй дзейнасцю ніяк не нашкоджу хвораму дзіцяці, бо дзейнічаю з добрым, станоўчым пасылам. Да таго ж у мяне ёсць дыплом псіхолага і кіналагічная адукацыя...

Ганна ТРУБАЧОВА,
Таццяна СМАЛЕНСКАЯ.

РАЗОБЛАЧЕНИЕ

Обман

«в целях стимулирования рационального и экономного отношения населения к водным ресурсам»

В №71 (3914) газеты "Народная Воля" от 12 сентября 2014 г. инженер Роман Клавсуть в статье "Як "эканомяць" цеплавую энергію ў Віцебску..." обстоятельно показал технические издержки такой "экономии". Схожая ситуация наблюдается и в Минске и, могу предположить, является характерной для всех регионов страны.

У меня на столе стопка счет-квитанций за 2002 год, в которых, начиная с марта месяца и до конца года, имеется графа "Расход тепловой энергии на подогрев 1 м. куб. воды (Гкал) = 0,0422", что соответствует расчетам Романа Клавсутя. Такие же траты гигакалорий я отмечаю и за 2003 год, а также с января по сентябрь 2004 года. И тут я наблюдаю интересный момент: на оборотной стороне счет-квитанции крупным шрифтом красного цвета помечена информация — "17 кастрычніка 2004 года Рэспубліканскі рэферэндум і выбары дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь трэцяга склікання". А уже в октябре 2004 года вместо графы "Расход тепловой энергии на подогрев 1 м. куб. воды (Гкал)" появилась новая — "Расчет расхода тепловой энергии произведен по факту потребления". Чувствуете разницу? С января 2005 года положение потребителя еще более усложнено, о чем косвенно можно судить по информации: "В случае появления вопросов по начислениям просим обращаться в ЖЭС", где "наиболее полно и квалифицированно рассмотрят Ваши вопросы по начислению жилищно-коммунальных услуг, потреблению теплоэнергии и помогут найти решение".

Вот как: "начислят услуги" и "помогут найти решение". Вот это культура обслуживания, вот это внимание к человеку! Вот, оказывается, с кем дружбу водить надо! А Роман Клавсуть твердит о физике, о механизмах расчетов, об экономии...

В последующем количество гигакалорий, необходимых для подогрева 1 м куб. воды, требовалось почему-то все больше и больше. То ли воду стали добывать изо льда, то ли газ не того качества. Сравнительный анализ показывает, что в августе 2009 года тратилось уже 0,0613 Гкал, в сентябре 2009-го — 0,0652, в августе 2011 года — 0,0682, в сентябре 2013-го — 0,0735, а в октябре 2013 года — 0,0783 Гкал. На 1 м куб. воды. Не явился исключением и нынешний жаркий 2014 год. В апреле потребовалось 0,0780 Гкал, в июне — 0,0691, в июле — 0,0729, а в августе — 0,0762 Гкал.

И это в период проведения, по сути, ревизии финансово-хозяйственной деятельности этого монстра (ЖКХ) силами специалистов КГК Беларуси. Они-то понимают, в чем "секрет" такой расточительности, да и "роза ветров", на которую часто ссылаются работники ЖКХ, тут ни при чем, равно как и материалы, из которых возведен дом, который не менял своего местоположения и не обновлялся в рассматриваемый период времени.

Вопреки расхожему мнению, ничего полезного не принесла и кампания по установке индивидуальных приборов учета (счетчиков) потребляемой воды, кроме, конечно, прибыли, связанной непосредственно с реализацией приборов и стоимостью их монтажа на стояках холодного и горячего водоснабжения, принесших кому-то неплохие дивиденды.

Приводимые цифры якобы сокращения потребления воды в плане экономии, что относили себе в заслугу руководители этого ведомства и за что, возможно, получили даже премии, надо понимать, дутые, просто потому, что "совковые" нормы потребления, которыми гордились чиновники в своих отчетах, были более чем в два раза завышены; по тем нормам — 9 кубических метров, то есть, по мнению тех, кто устанавливает нормы, каждый член семьи ежедневно принимал как минимум 1,5—2 ванны. Сегодня для возмещения утерянных доходов ЖКХ, государства, в связи с фиксированным снижением показателей объемов использованной воды (а люди фактически меньше потреблять не стали) требуется и осуществляется надувательская возня с гигакалориями, цифры которых выросли значительно (от нормативных 0,04 до 0,0783 Гкал на 1 м куб. воды), не говоря уже о росте тарифов. Вот и вся современная политика на фоне заявлений о преобразованиях. Их просто нет!

Такое же жульничество наблюдается и с оказанием услуг по обеспечению холодной водой и производимыми начислениями по объемам и тарифам, взятым с потолка.

Так, первый заместитель министра ЖКХ А.А.Терехов, ссылаясь на постановление СМ Республики Беларусь от 25.08.1999 №332, говорит об установлении "нормы" водопотребления на уровне 140 литров в сутки на одного проживающего (зарегистрированного) в квартире, исходя из того, что такая "норма", подчеркиваю, "была принята на основании анализа **фактических данных водопотребления** по Республике Беларусь, а также данных по странам Европейского Союза и является **обоснованным** минимальным социальным стандартом".

В таком случае приступим к арифметике. В моей квартире счетчики воды не установлены, проживают в ней два человека. 140 литров х 31 день = 4340 литров, удваиваем на число прописанных и получаем 8680 литров. Тем не менее в извещении на оплату "услуг" ЖКХ выставляется цифра — 16.120 литров, то есть кем-то установлена норма воды в 268 литров на человека в сутки. Откуда взята эта цифра, если замминистра ЖКХ уверяет, что фактическое и обоснованное потребление — 140 литров в сутки на человека?!

Вот, уважаемый читатель, еще один обман, о котором нигде прямо не говорится, не обосновывается "командное" решение и, более того, тщательно маскируется и скрывается.

Но и это не все. Вместе со взятым с потолка объемом в 270 литров это ведомство установило отдельный тариф на воду, который составляет 9000 рублей за метр кубический. Может быть, я чего-то не знаю? Может быть, у меня течет не вода из крана, а какой-то целебный элексир? Я спрашивал и спрашиваю: чем продиктовано подобное решение? Это что — наказание? Как объяснить данный волюнтаризм с точки зрения действующего законодательства?

Хочу подчеркнуть еще один весьма интересный и примечательный момент: оказывается, все эти меры приняты А.Тереховым и К? "в целях стимулирования рационального и экономного отношения населения к водным ресурсам".

Вот, оказывается, где собака зарыта. Выходит, что принудительная "чистка" кошельков граждан — это не "наказание", а... "стимулирование"! Стимул (от лат. Stimulus) — остроконечная палка, которой подгоняли животных. Только не понятно, почему эта палка ударяет по нам, потребителями. Может быть, пришло время привести в чувство одно из самых расточительных ведомств — жилищно-коммунальное хозяйство?

Николай Иванович СЕМАШКО, пенсионер.

Минск.

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

За справу Алесі Садоўскай бярэцца БХК

Беларускі Хельсінкскі камітэт (РПГА БХК) вырашыў звярнуцца ў Генпракуратуру з просьбай даць ацэнку рашэнню суда Маладзечанскага раёна аб прымусовым лячэнні ў псіхіятрычным стацыянары жыхаркі Маладзечна Алесі Садоўскай.

Матэрыялы, прадастаўленыя праваабаронцам, даюць падставы ўсумніцца ў законнасці вынесеных у дачыненні да Садоўскай рашэнняў.

Пра гісторыю Алесі Садоўскай "Народная Воля" пісала падрабязна. Іначай як дзікунствам яе не назавеш. Калі коратка, то гісторыя такая.

У Алесі Садоўскай у навагоднюю ноч 2012 года ў маладзечанскім клубе "НЕО" скралі тэлефон. Яна звярнулася па дапамогу ў міліцыю, але сама апынулася ў пастарунку, дзе, як заяўляе, падверглася катаванням. Алеся паспрабавала прыцягнуць сваіх крыўдзіцеляў да крымінальнай адказнасці. Але спроба абараніць свае правы і гонар абярнулася... напраўленнем на прымусовае псіхіятрычнае лячэнне на паўгода. Такое рашэнне ў ліпені гэтага года вынес Маладзечанскі раённы суд. Хаця Алеся прайшла экспертызу ў Маскве, у Незалежнай псіхіятрычнай асацыяцыі Расіі, спецыялісты якой (дарэчы, аўтарытэтныя ўрачы-псіхіятры) адзначылі, што ні ў якім прымусовым лячэнні яна не мае патрэбы, усе беды Алесі ад таго, што яна верыць у справядлівасць. Дарэчы, у судзе і псіхіятр горада Маладзечна ў сваім выступленні казаў літаральна тое ж самае, сцвярджаў, што дастаткова амбулаторнага назірання за Садоўскай.

— Тое, што ў Беларускім Хельсінкскім камітэце маёй справай зацікавіліся, заняліся ёю, усяляе аптымізм, — кажа Алеся. — Сам гэты факт азначае, што мая справа — не бытавы канфлікт. Дарэчы, юрыстам БХК не спатрэбілася праводзіць ніякай дадатковай праверкі па маёй справе, паколькі ў адказах з праваахоўных органаў, якія я атрымлівала на свае скаргі, яны знайшлі парушэнні.

Сёння я як на парахавой бочцы. Рашэнне суда аб прыцягненні мяне да прымусовага лячэння як бы трэба выконваць. Ведаю, што першапачаткова з РАУС матэрыялы на выкананне рашэння суда былі перададзены ў "хуткую дапамогу". Аднак калі ўрачы зрабілі запыт у псіхіятрычна-неўралагічны дыспансер Маладзечна і атрымалі адказ, што я там на ўліку не стаю, дык заявілі, што гэта не ў іх кампетэнцыі, і перадалі матэрыялы назад у РАУС.

Крымінальна-выканаўчая інстанцыя таксама адмовілася выконваць гэтую пастанову. Я туды тэлефанавала, цікавілася. Таму зараз матэрыялы на выкананне рашэння суда знаходзяцца ў патрульна-паставой службе, і, як мне там паведамілі, мне прызначаны прывод.

Перажываю за сваю дачушку Кацюшу. Яна адчувае, што я ў напружанні, тым больш што я ёй сказала, што, магчыма, мне прыйдзецца легчы ў шпіталь на паўгода. Я ж павінна падрыхтаваць яе псіхалагічна і да такога развіцця падзей. Хаця скажу шчыра: спадзяюся і веру, што ў хуткім часе гэтая абсурдная сітуацыя вырашыцца вышэйстаячымі судамі, у якіх я абскардзіла рашэнне Маладзечанскага раённага суда і Мінскага абласнога, які пакінуў без змяненняў абсалютна незаконнае рашэнне лячыць мяне прымусова. Спадзяюся, што мяне нарэшце пакінуць у спакоі.

Марыя ЭЙСМАНТ.

ІНШАЯ ДУМКА

Не трэба палохаць баршчэўнікам

Я не згодны з тымі, хто адносіць баршчэўнік Сасноўскага, выбачайце, да "ворагаў народа". Пра гэта напісала ў сваім артыкуле, напрыклад, Любоў Лунёва.

Я паважаю Любоў Аляксееўну, рэгулярна чытаю яе матэрыялы, але я не згодны з вучоным Ламанам, да якога яна звярнулася па каментарый. Ён сцвярджае, што баршчэўнік у сонечнае надвор'е выклікае апёкі скуры чалавека, "забыўшыся" дадаць, што гэта датычыцца 3—4 працэнтаў, інакш кажучы, выстаўляе гэтую расліну атрутай, калі на самай справе яна алерген, якіх сярод раслін сотні.

Калі я быў аграномам саўгаса "Глыбачаны" Ушацкага раёна Віцебскай вобласці, доўгі час вырошчваў гэтую расліну як сіласную культуру, і ў той час саўгас прадаваў дзяржаве ў шэсць разоў больш мяса, чым цяпер на кукурузе.

Яўген АКСЯНОВІЧ.

в.Глыбачка Ушацкага раёна.

ГЛАС НАРОДА

«Потерял все, остался ни с чем...»

Читаешь нашу провластную прессу, слушаешь Белорусское радио, смотришь телевидение и невольно начинаешь верить, что старики у нас окружены небывалой заботой и особым вниманием. А уж ветераны Великой Отечественной войны — в льготах катаются как сыр в масле. По крайней мере об этом долдонят постоянно. Но так ли это на самом деле?

Совсем недавно я получил письмо от ветерана труда, участника боевых действий в Венгрии 1956 года, инвалида первой группы **Леонида Михайловича Рожновского,** проживающего вместе с женой в г.п. Шумилино Витебской области. Только 22.02.2014 г. ему вручили удостоверение "Участник войны".

"Только из публикации в одной из независимых газет, — пишет Леонид Михайлович, чей трудовой стаж составил более 50 лет, — *я узнал, что, согласно белорусскому законодательству, имею льготы и могу ими пользоваться, как и ветераны ВОВ.*

Так как я инвалид 1-й группы, лежачий больной, парализован после перенесенного инсульта, уже шесть лет не знаю, что такое улица. Ведь вместе с женой мы живем в двух комнатах общежития сельхозтехники, которые я получил при уходе на пенсию после перенесенной производственной травмы. "Комнаты" наши размещены на 3-м этаже, кухня отсутствует, вместо нее — ванная, где мы и стираем, и моемся, готовим пищу и моем посуду... Властные структуры, похоже, считают это райскими апартаментами. Поэтому мы обратились в райисполком с просьбой поставить нас на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий, выделить нам комнату на 1-м этаже с кухней и нормальными условиями проживания.

Вскоре из райисполкома пришел отказ, в котором нам посоветовали обратиться с жалобой на их решение в облисполком. И вот ответ на нашу, как нам кажется, совершенно законную жалобу.

"Витебский областной исполнительный комитет, рассмотрев Вашу административную жалобу на решение Шумилинского районного исполнительного комитета от 17 марта 2014 г. №85 "Об учете граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий", сообщает следующее.

Решением Шумилинского райисполкома принято административное решение об отказе Вам в постановке на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий и включении в отдельный список граждан, имеющих право на получение жилого помещения социального пользования государственного жилищного фонда, в связи с тем, что обеспеченность общей площадью жилого помещения превышает 15 кв. метров на одного человека.

Как установлено, на имя Вашего супруга Рожновского Л.М в г.п. Шумилино по ул. Зеленая зарегистрирован на праве собственности жилой дом №7, общей площадью 36,7 кв. метров. Вы с супругом зарегистрированы в жилом помещении в общежитии, состоящем из двух жилых комнат, общей площадью 34, 81 кв. метров.

В соответствии с пунктом 2 статьи 35 Жилищного кодекса Республики Беларусь граждане, имеющие в собственности в данном населенном пункте жилые помещения, в которых они не проживают, не могут быть признаны нуждающимися в улучшении жилищных условий.

В соответствии с законодательством Республики Беларусь включение граждан в отдельные списки учета, помимо общего списка, осуществляется только при наличии у них права на внеочередное или первоочередное предоставление им жилых помещений либо на получение жилых помещений социального пользования.

В связи с тем, что у Вас имеется в собственности жилое помещение, Вам обоснованно отказано в постановке на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий и включении в отдельный список граждан, имеющих право на получение жилого помещения социального пользования государственного жилищного фонда. Оснований для отмены административного решения не имеется.

На основании абзаца третьей статьи 39 Закона Республики Беларусь от 28 октября 2008 года "Об основах административных процедур" административное решение оставлено без изменения, а Ваша административная жалоба без удовлетворения..."

С нескрываемой болью далее Леонид Михайлович пишет: "Облисполком утверждает, что в г. п. Шумилино на мое имя зарегистрирован дом общей площадью 36,7 кв. метров. Это ложь. Эта хата мне давно уже не принадлежит. С 1979 г. я в ней не проживаю. В 1979 г. я поменял место жительства, переехав в сельскую местность, а хату продал, о чем свидетельствует договор купли-продажи, заверенный госнотариусом еще в апреле 1988 года (копия договора имеется).

А заканчивает рассказ про свои "хождения по мукам" заслуженный ветеран труда и войны сообщением о том, что у него в сбербанке хранился вклад на 7 тысяч советских рублей, и он тоже бесследно исчез. И вот последние строки из горькой исповеди Леонида Михайловича: "Госсобственности я не имел, приватизировать было нечего. Потерял все, остался ни с чем..."

А вот строки из письма "окруженной вниманием и заботой" брестчанки Г.Н.Масайло:

"Я думаю, что вопросы о вкладах СССР не должны быть забыты. Больше всего они волнуют нас, пожилых людей, отдавших родной Беларуси все силы и здоровье. Но наше социально ориентированное правительство почему-то не реагирует на все наши слезные обращения. На все у нас хватает денег: строим крупные ледовые дворцы, постоянно проводим пышные увеселительные мероприятия, укрепляем оборону... Вроде страна развивается успешно, в срок отдаем зарубежные заимствования, а вот взятые у своего народа в долг деньги все никак вернуть не можем. Невольно складывается впечатление, что наше правительство ждет не дождется, чтобы мы повымирали и тогда этот вопрос будет снят с повестки дня. Горько и обидно..."

И дальше раздосадованная Г.Н.Масайло продолжает: *"А ведь если бы ежегодно понемногу компенсировали наши вклады, то сегодня этот вопрос так остро не стоял бы.*

В свое время правительство обещало разработать мероприятия по возвращению вкладов, но потом забыло об этом. Можно было начать возвращать деньги пожилым пенсионерам, детям войны, кому сегодня за 80 лет, они это заслужили. В других соседних странах ведь этот наболевший вопрос не забыт. Очень хотелось, чтобы свое мнение по вопросу возврата потерянных сбережений высказал наконец наш президент..."

Уважаемая Г.Н.Масайло, хочется вам напомнить, что Александр Григорьевич уже много раз поручал правительству и руководству Национального банка республики разработать план возврата украденных у народа вкладов, да и сам обещал вернуть людям потерянные сбережения. К великому сожалению, подобных обещаний было более чем достаточно, но воз, как говорят в народе, и ныне там.

А вот что пишет мне ветеран труда, инвалид 2-й группы минчанка **Анна Петровна Савельева:** *"Я с огромным вниманием читаю в независимой прессе статьи о невыплаченных советских сбережениях, о ставшими пустыми бумажками чеках "Имущество". Эти вопросы волнуют не только нас — ветеранов, живущих сегодня на хлебе и воде, донашивающих все то, что купили, будучи еще молодыми. Они волнуют и многих других обманутых нашим Сбербанком.*

Как известно, президент у нас является гарантом Конституции. А ее пункт 4 статьи 44 гласит: "Государство поощряет и охраняет сбережения граждан, создает гарантии возврата вкладов". 18 февраля 2011 года я внесла в АСБ "Беларусбанк" вклад 18 миллионов белорусских рублей, это было тогда равноценно 6 тысячам долларов. Из-за многократного изменения курса доллара к концу года я получила только 2 тысячи долларов. А где же в таком случае пресловутая государственная гарантия? Меня государство ограбило еще и в предыдущие годы, когда в республике произошла 20-процентная денежная девальвация. Я так думаю, что мне уже пора обращаться в суд. Но на кого?.. На того же Героя Беларуси, Петра Прокоповича, на государство?.."

И еще. *"Кроме предвыборных обещаний вернуть советские вклады, президент наш ратовал и за чеки "Имущество", были приняты хорошие законы для их реализации. А что происходит с этими чеками сегодня? Срок их действия продлевают от выборов до выборов Президента, а погашать их, похоже, никто и не собирается. Но если сам Президент не исполняет подписанные своей же рукой законы, то кто тогда будет исполнять их?"* — резонно спрашивает А.П.Савельева.

Вот такой заботой окружены у нас ничем не провинившиеся ветераны войны и труда. И правда — редкие забота и внимание...

Константин РОМАНОВСКИЙ.

Минск.

СПОВЕДЗЬ

Гарачыя слёзы Рыты

У той дзень мне не пазваніў сын, які вучыўся ў Гродзенскім пэдінстытуце. Гэта ўстрывожыла, бо ён званіў пастаянна пасля заняткаў. Мабільнікаў тады не было, і я з цяжкасцю дазванілася на вахту ў інстытуцкім інтэрнаце. Дзяжурная не хацела ісці клікаць і папрасіла нейкага студэнта. Праз пару хвілін я даведалася, што Ігара ноччу забрала "хуткая дапамога", бо яму вельмі балеў жывот.

Ужо быў надвячорак, і з нашага пасёлка ў Гродна заехаць не было на чым. Знаёмы падвёз да Шчучына, і я яшчэ паспела на апошні рэйс. На аўтавакзале ў Гродне наняла таксі, але ў якую бальніцу трэба было ехаць, канкрэтна не ведала. Пажылы таксіст пранікся маёй бядой і сказаў:

— Не хвалюйцеся, напэўна, у абласную. Спачатку паедзем туды, а як не будзе, то там даведаемся, куды яго паклалі. Не плачце, усё будзе добра.

Мы і сапраўды знайшлі Ігара ў абласной бальніцы, дзе яму ўжо зрабілі аперацыю: выдалілі апендыкс. Убачыўшы мой заплаканы твар, сын сказаў:

— Даруй, мама, што не пазваніў. Так скруціла, што не да званкоў было. Цяпер ужо ўсё добра. Доктар загадаў памаленьку рухацца. Глядзі, я хадзіць магу.

Ён устаў з ложка і зрабіў некалькі крокаў. У мяне, так бы мовіць, адлягло ад сэрца. Мы пагутарылі пра надзённыя справы, пра сесію, якая ў Ігара павінна была пачацца праз два тыдні.

Наступіў позні вечар, і хворыя ўжо ўладкоўваліся спаць.

— А дзе ж вы будзеце начаваць? — спытаў мужчына, ложак якога быў побач з сынавым.

— Ды вось тут ціхенька пасяджу, а калі нельга, то выйду ў калідор.

— Вы што, так жа цяжка! Усю ноч без сну. Я зараз пазваню сваёй жонцы, і яна прыйдзе і вас забярэ. У нас пераначуеце. Мы жывём непадалёку.

Ён і сапраўды пайшоў на сястрынскі пост пазваніць. Праз хвілін дзесяць санітарка паведаміла, што мяне ў вестыбюлі чакае жанчына. Я падзякавала і пайшла.

Перажытая трывога і стома проста валілі з ног. Жанчына прывяла мяне ў кватэру, прапанавала павячэраць, але я адмовілася, і яна паслала ў асобным пакоі.

— Тут жыў наш сын, але, калі ажаніўся, пераехаў у кватэру жончынай бабулі ў Мінск, — патлумачыла добразычлівая кабета.

Пераканаўшыся, што з Ігарам усё добра, я павінна была заснуць, але сон не браў. Галаву свідравала думка, што гэта незнаёмая жанчына вельмі падобна да маёй мамы, якая памерла сем гадоў таму. "Гэта ў мяне ад стомы, ад перажытай трывогі", — супакойвала сябе. З такім пераканнем і заснула.

Назаўтра раніцай гаспадыня пабудзіла мяне ласкавымі словамі:

— Будзеце ўставаць ці яшчэ паспіце? — прыязна ўсміхнулася яна. — Я то ўжо пайду, бо трэба ў аптэку на ўскрайку горада. Толькі там учора знайшла лекі, што тэрмінова патрэбны майму мужу. Яна адчыняецца ў восем гадзін. Пакуль дабяруся, то і будзе восем. Баюся, каб не разабралі, бо сказалі, што засталося мала. А вы можаце яшчэ паспаць. Снеданне на стале. Калі астыне, то падагрэйце на газавай пліце.

Я глядзела на яе, не адрываючы вачэй, бо сёння яшчэ больш пераканалася: спагадлівая жанчына і сапраўды вельмі падобна да маёй мамы.

— Як вас завуць? — спытала разгублена, хоць яе імя не магло ні аб чым сказаць.

— Рыта. А вас?

— Мяне Тоня... Адкуль вы родам?

— З радзільнага дома, — горка ўсміхнулася. — Мама адраклася ад мяне адразу, як я з'явілася на свет. Прычыны такога яе ўчынку не ведаю. Ды і якая розніца, чаму яна так зрабіла. Мяне аддалі ў дом малюткі, а потым знайшліся добрыя, спагадлівыя людзі, якія забралі ў сваю сям'ю. Выгадавалі, далі адукацыю. Я працую доктарам, вельмі люблю сваю работу. Муж мой таксама доктар. Вось толькі захварэў. Але мы спадзяёмся, што ўсё будзе добра. Мае мама і тата ўжо дзевяць гадоў як памерлі. На адным тыдні пайшлі з жыцця... Думала, не перажыву такога гора.

Даўкі камячок слёз не даваў мне дыхаць і размаўляць, але праз сілу спытала:

— Ну, а тую жанчыну, якая вас кінула ў радзільным доме, не спрабавалі знайсці, даведацца, хто яна і дзе?

— Не толькі спрабавала, але і знайшла. Хацелася ж ведаць, хто паступіў са мной так жорстка. Каб не мае любыя мама і тата, то мяне чакаў бы незайздросны лёс. Горкая, як палын, адзінота, вечнае пачуццё крыўды, што табе здрадзіў самы блізкі чалавек. Мама яшчэ ў раннім дзяцінстве сказала, што не яна мяне нарадзіла, а другая жанчына. Нават падказала, дзе яе трэба шукаць, калі я захачу гэта зрабіць. Яшчэ як вучылася ў медінстытуце, знайшла яе ў невялікім гарадку, даведалася, што працуе настаўніцай, што ў яе муж і дачушка-школьніца. Аднойчы была зусім блізка, але не прызналася, што я яе дачка... Ды і навошта гэта? Хіба сапраўдная мама магла б адмовіцца ад свайго дзіцяці? І звер, і птушка б'юцца за сваіх дзетак да смерці. А гэта...

— Рытачка, мілая, я твая сястра! Тая дзяўчынка-школьніца, пра якую ты толькі што казала. Даруй маме такі нялюдскі ўчынак, што яна зрабіла ў далёкай маладосці. Цяпер яе ўжо няма ў жывых. Перад смерцю вельмі мучылася, бо мела анкалагічнае захворванне. Усё казала: "Такая пакута за мой самы вялікі грэх, за маю дзяўчынку..." Але я думала, што гэта яна ад болю трызніць. Ты так падобна да мамы... Менавіта па яе рысах твару я цябе і пазнала.

Рыта абняла мяне, і я адчула на сваёй шчацэ яе гарачыя слёзы:

— Усё прайшло, Тонечка... Усё мінула... Я так рада, што ў мяне ёсць сястра!

Мы разам паехалі ў аптэку па лекі для яе мужа, потым у бальніцу. На дварэ цісануў мароз, дзьмуў моцны вецер, але ў маёй душы цвіла вясна: у мяне ёсць такая слаўная сястрычка!

Мінулі гады. Мы пастарэлі, але і дня не можам пражыць, каб не пазваніць адна адной, часта сустракаемся, дапамагаем у складаных жыццёвых сітуацыях. Нічога дзіўнага ў гэтым няма, бо мы ж сёстры!

З пашанай —

Антаніна Вікенцьеўна.

Гродзенская вобласць.

КОРОТКО

Выборы в США: республиканцы «захватили» сенат

Республиканская партия по итогам промежуточных выборов получила большинство голосов в Сенате, усилив свое влияние во второй половине последнего срока президента Барака Обамы.

Митч Макконнелл, бывший до сих пор лидером республиканского меньшинства в Сенате, теперь станет лидером большинства. Он переизбрался в схватке с сильным конкурентом в штате Кентукки.

В Палате представителей республиканцы и в прежнем составе имели большинство. Палата переизбирается каждые два года, и по итогам выборов партия увеличила свое присутствие.

Имея контроль над обеими палатами Конгресса, республиканцы смогут отказывать в финансировании тех политических инициатив президента-демократа Барака Обамы, которые им не нравятся. Это может сильно осложнить деятельность американского президента.

Акции в Москве

В окраинных районах Москвы состоялись две акции российских националистов: один "Русский марш" — в районе Люблино, а другой — в Щукино. Акция в Люблине собрала от 2 до 3 тысяч человек, так называемый "Новорусский марш" в Щукине — около двух тысяч.

Российских националистов раскололо отношение к событиям в Украине и к самопровозглашенным "народным республикам" в Донецке и Луганске. Одни выступали за Новороссию, другие — против нее.

Третья акция, которая состоялась 4 ноября в Москве, — проkremлевское мероприятие под названием "Мы едины", организованное Общероссийским народным фронтом. Она, по оценкам полиции, собрала 75 тысяч человек при поданной заявке в 20 тысяч.

Виски из Японии признан лучшим в мире

Лучшим виски в мире признан японский односолодовый "Ямадзаки", выдержанный в бочках из-под хереса и разлитый в 2013 году. Таков вердикт автора справочника "Библия виски-2015" Джима Мюррея, который назвал этот напиток "почти невероятным творением гения". "Ямадзаки" набрал 97,5 пункта из 100.

В этом году справочник не отвел ни одного места в первой пятерке рейтинга шотландским сортам виски.

Второе, третье и четвертое места получили бурбоны (ячменный виски) из США. Это Willam Larue Weller, 18-летний Sazerac Rye и Four Roses. Лучшим европейским виски года признан напиток, произведенный в Англии, — Chapter 14 Not Peated.

Шотландские сорта признавались лучшими в мире дважды за последние три года: Glenmorangie Ealanta в 2014 и 21-летний Old Pulteney's в 2012 году.

Самые высоко-оплачиваемые певицы

Самой высокооплачиваемой эстрадной дивой стала американская певица **Бейонсе.** По данным журнала Forbes, за год она заработала 115 млн долларов — в основном за счет масштабного турне и продаж нового альбома.

На втором месте — с большим отрывом — оказалась **Тэйлор Свифт,** заработавшая 64 млн долларов. Замыкает тройку лидеров **Пинк** с доходом в 52 млн долларов за год. В первой пятерке также находятся **Рианна** (48 млн долларов) и **Кэти Пэрри** (40 млн долларов). В прошлом году список возглавляла **Мадонна,** которая в этот раз не вошла в топ-10 рейтинга.

ФОТА ДНЯ

9 лістапада Германія адзначае 25-ю гадавіну падзення Берлінскай сцяны

Турысты фатаграфуюцца ля фрэскі "Братэрскі пацалунак" Дзмітрыя Урубеля, на якой паказаны абдымкі савецкага лідара Леаніда Брэжнева і кіраўніка ГДР Эрыка Хонекера на захаваным участку Берлінскай сцяны.

Грэнландыя хоча быць незалежнай

Грэнландыя — аўтаномная тэрыторыя Даніі — адкрывае першае дыпламатычнае прадстаўніцтва за мяжой. Паводле рашэння ўлад вострава, Бюро прадстаўніка Грэнландскай Аўтаноміі будзе адкрыта ў Вашынгтоне. Гэта з'яўляецца першым крокам да незалежнасці вострава, заўважае частка каментатараў.

Афіцыйна Грэнландыя ўваходзіць у склад Каралеўства Данія ў якасці заморскай тэрыторыі з вельмі шырокай аўтаноміяй. Пытанні грашовай і замежнай палітыкі, а таксама абароны застаюцца ў кампетэнцыі Капенгагена. Аднак левы ўрад Грэнландыі стараецца пашырыць свае кампетэнцыі. Адкрыццё прадстаўніцтва ў Вашынгтоне, а гэта якраз з'яўляецца пытаннем замежнай палітыкі, якім дэ-факта павінен займацца Капенгаген, улады ў Нуук абгрунтоўваюць неабходнасцю пашырэння эканамічных адносін з ЗША і Канадай.

Грэнландыя — самы вялікі востраў на Зямлі. Спецыялісты лічаць, што на востраве і яго шэльфе знаходзяцца вялікія і пакуль не адкрытыя радовішчы многіх карысных выкапняў, пачынаючы з золата і заканчваючы ўранам.

ЧУЛІ?

Адкрыўся нью-ёркскі Сусветны гандлёвы цэнтр

Офісы нью-ёркскага Сусветнага гандлёвага цэнтра зноў адкрыліся праз 13 гадоў пасля трагедыі 11 верасня 2001 года.

Супрацоўнікі выдавецтва Conde Nast занялі свае працоўныя месцы ў 104-павярховым хмарачосе Freedom Tower ("Вежа Свабоды").

Будаўніцтва хмарачоса працягвалася каля васьмі гадоў і абышлося ў 3,8 млрд долараў. Сёння гэта самы высокі будынак у ЗША.

Freedom Tower размешчаны ў цэнтры комплексу, у якім таксама знаходзіцца мемарыял, прысвечаны ахвярам тэракта 11 верасня, а таксама музей, які адкрыўся ў гэтым годзе.

На апошнім паверсе хмарачоса, на якую чакаецца, будзе адкрыта аглядная пляцоўка.

У СУСЕДЗЯЎ

Каб не спяшаліся на пенсію...

У будучыні палякі будуць выходзіць на пенсію пазней, чым выходзяць сёння. Аб гэтым вядуцца дыскусіі ў суседняй краіне.

"Нядаўна прэм'ер Швецыі абвясціў, што ў яго краіне людзі будуць вымушаны працаваць да 75 гадоў. Я не бачу падстаў, каб у Польшчы магло быць інакш. Мы будзем працаваць даўжэй, бо мы даўжэй жывём. Цяпер мы жывём у сярэднім 80 гадоў, а неўзабаве будзем жыць да 90. Некаторыя эксперты прадугледжваюць, што людзі, якія нараджаюцца сёння, могуць жыць нават каля 100 гадоў. У гэткім выпадку забудзьце аб выхадзе на пенсію ва ўзросце 67 гадоў", — кажа **Роберт Гвяздоўскі** з Цэнтра імя Адама Сміта.

Антон САЎЧУК.

Прэзідэнта Польшчы выклікаюць у суд

Прэзідэнт Польшчы **Браніслаў Камароўскі** паўстане перад судом. Кіраўнік дзяржавы, аднак, не трапіць на лаву падсудных, а выступіць у якасці сведкі. Судовае пасяджэнне павінна адбыцца 18 снежня.

Камароўскі выступіць на працэсе журналіста і былога афіцэра ваеннай разведкі, які абвінавачваецца ў карупцыі.

У НИХ

Не мешать молодым своими привычками

Большинство русскоязычных жителей Финляндии не могут себе представить, что они отправят своих родителей в дом престарелых, и многие зачастую осуждают финнов за то, что те редко навещают своих близких.

Однако переезд родителей в дом престарелых или пансионат не всегда означает, что детей не интересует благополучие родителей. Мать Кирсти Валрууc живет в пансионате для престарелых уже много лет. *"Конечно, мы каждый день созваниваемся, и я как минимум через день навещаю ее",* — говорит Валрууc.

Из финнов, которым исполнилось 80 лет, только каждый шестой живет в пансионате для престарелых. Подавляющее большинство — 85,8% — живут дома. Из них часть получает уход на дому. Только за каждым двадцатым (5,4%) ухаживает родственник или супруг, который оформил попечительство.

Медсестра Уве Яккола, работающая с престарелыми людьми и иммигрантами уже в течение десяти лет, напоминает, что ситуация в каждой семье — своя. Финны часто живут далеко друг от друга и не привыкли к тесному общению. *"Одни, может, созваниваются по нескольку раз в неделю, другие не общаются между собой так часто. Здесь это как-то не принято, хотя в последнее время об этом много говорят. Финны чаще ухаживают за супругами",* — говорит Яккола.

Вместе с тем финны не хотят забывать о своей личной жизни, даже если их родители требуют постоянного ухода. Финны часто говорят, что наша жизнь должна продолжаться. Мы хотим отдать родителей куда-нибудь, а потом приходить их навещать.

Людям, ухаживающим за своими близкими, нелегко совместить уход, например, с работой и ведением домашнего хозяйства. Все же о себе и собственном самочувствии не следует забывать.

Финны привыкли к своему личному пространству. Дети уезжают из дома в раннем возрасте, а родители хотят жить самостоятельно и в старости. *"Если человек всю жизнь самостоятельно живет в своей семье и вдруг надо переезжать к родственникам, то это может показаться не просто странным, ведь в Финляндии больше принято жить до конца жизни в своем доме",* — говорит Ханнес Валрууc, чья мама Сусанне Валрууc тоже живет в пансионате.

Многим пожилым людям достаточно того, что их навещают и не забывают. Они не хотели бы жить вместе со своими детьми. *"Нет-нет, так лучше. Потому что не чувствуешь, что ты обуза и мешаешь своими привычками. Здесь хорошо, потому что есть своя комната. На детях тоже не надо виснуть. Надо это понимать и давать им возможность ездить и путешествовать",* — улыбается Сусанне Валрууc.

Антон ДРАБОВИЧ.

ЛЮБОПЫТНО

Вы слыхали, как поют «отцы»?

28 октября в Туркмении прошла премьера спектакля Dowlet gusy ("Птица счастья") по роману президента страны Гурбангулы Бердымухамедова. Присутствовали члены правительства, представители парламента, деятели культуры и иностранные дипломаты. Автор сорвал бурные и продолжительные аплодисменты. Высокопоставленные политики многих постсоветских республик демонстрируют нешуточную тягу к прекрасному. Вот тройка наиболее художественно одаренных политиков бывшего СССР.

Гурбангулы Бердымухамедов

Амплуа — драматург. Должность — президент Туркменистана. Управляет страной восьмой год.

Кто теперь вспомнит про Туркменбаши, когда в Туркменистане взошло новое солнце? Свежий "отец народа" еще более талантлив, чем его предшественник. Талантливый руководитель, талантливый политик, талантливый стратег и талантливый драматург.

О масштабах дарования нового "сердара" говорит такой факт: к 2013 году, начиная со времени президентства, Гурбангулы Бердымухамедов написал с десяток книг. Посвящены они туркменской медицине, ахалтекинцам, коврам и традициям. А ровно год назад из-под пера президента вышел дебютный роман "Птица счастья", повествующий о суровом военном детстве отца президента, Мяликгулы Бердымухамедова.

История произвела такое впечатление на туркменских театралов, что на сцене главного драматического театра Туркменистана поставили спектакль по мотивам прозаического произведения. Такого признания не удостаивался ни один из президентов постсоветских стран.

Премьера прошла при полном аншлаге: в зале собрался весь "цвет нации". История, которую туркменский правитель начал сочинять еще ребенком (так об этом сообщают официальные информагентства страны), довела до слез весь зал.

Нурсултан Назарбаев

Амплуа — поэт-песенник. Должность — президент Казахстана. Управляет страной 23 года.

В 2006 году в Казахстане был принят новый гимн. Прежний, с музыкой гимна Казахской ССР и новыми словами, в народе так и не прижился: текст был сложен для запоминания, мелодия не была узнаваемой. Нурсултан Назарбаев предложил сделать гимном популярную казахскую песню "Мені ?аза?станым" ("Мой Казахстан"), написанную в 1950-е годы. Ее действительно иногда называли неофициальным гимном страны. Автор музыки — знаменитый казахский композитор Шамши Калдаяков, очень любимый в народе. А текст поэта Жумекена Нажимеденова президент предложил изменить. "В тексте гимна должна быть ярко выражена идея о том, что богатство казахстанской земли и народа открывает путь в лучшее будущее для наших потомков", — так обратился к депутатам Нурсултан Назарбаев.

Чтобы придать эстрадной песне статус гимна, были внесены поправки к указу "О государственных символах", имеющему силу конституционного закона. 7 января 2006 года Республика Казахстан обрела новый гимн.

При публикации текста гимна Нурсултана Назарбаева указывают как соавтора. Он лично внес изменения, чтобы сделать гимн торжественнее, чтобы упоминались важные для государства темы — борьба за независимость, необъятная территория, богатства страны.

"В седой древности родилась наша слава, горд и силен мой народ, у меня простор неоглядный и дорога, открытая в будущее, независимый, сплоченный, единый народ" — слова из подстрочного перевода гимна с государственного языка. Инициатива сделать президента соавтором гимна принадлежала депутату мажилиса (*нижней палаты казахстанского парламента.* — **Прим. ред.**) Сатыбалды Ибрагимову.

"Внесенные поправки придают еще большую возвышенность и патриотичность. Новые оттенки текста переворошат ее в новое поэтико-музыкальное произведение — гимн государства. Отсюда следует вывод о совместном авторстве двух или более лиц на одно и то же произведение", — заявил по этому поводу Сатыбалды Ибрагимов.

Вайра Вике-Фрейберга

Амплуа — певица и коллекционер народных песен. Должность — экс-президент Латвии.

Она запела и записала песенный диск после двух президентских сроков, будучи уже в статусе "экс-". В 2007 году в Латвии вышел альбом "Песни Вайры" с народными латышскими песнями в исполнении бывшего президента. Магистр психологии, преподаватель психофармакологии и психолингвистики, Вайра Вике-Фрейберга много лет вместе с мужем изучала семиотику, поэтику латышских народных песен.

"На протяжении столетий под сапогом армий различных стран, которые пересекали латвийские равнины то в одном, то в другом направлении, нашему народу выпадали огромные страдания. Но песни было способом сохранить и ум, и душу даже в условиях невероятно трудной жизни", — комментировала выход диска Вике-Фрейберга.

Гулим АМИРХАНОВА.

Киев прекращает финансировать Донбасс

Власти Украины прекращают выплаты дотаций регионам на востоке страны, находящимся под контролем пророссийских сепаратистов, заявил премьер-министр Украины **Арсений Яценюк.** По его словам, неподконтрольные Киеву территории в Донецкой области требуют дотаций из госбюджета в размере 19,6 миллиарда гривен (в пересчете — 1,2 миллиарда евро), в Луганской области — 14,6 миллиарда гривен (около 900 миллионов евро).

СЛУЧАЙ

Загадочный недуг

Примерно год назад американский подросток Лэндон Джонс перестал есть. У 12-летнего мальчика аппетит пропал неожиданно. Он просто проснулся утром, не ощущая ни голода, ни жажды. Причем до этого он с удовольствием ел пиццу и мороженое. Сейчас мальчика тошнит, и у него кружится голова почти 24 часа в сутки. До сих пор врачи не могут понять, что вызвало такую аномалию. Антибиотики не помогают. За прошлый год Лэндон похудел почти на 16 килограммов. Снижение веса продолжается.

Мальчик может изредка съесть не больше кусочка сандвича и немного чипсов. Так как сил у него не хватает, Лэндон вынужден весь день лежать на диване. В ближайшее время, возможно, придется кормить мальчика через трубку. Что касается причин проблемы, то, вероятно, у него неправильно работает гипоталамус. Данная зона мозга регулирует ощущения голода, жажды, температуру тела, давление, циклы сна. Также не исключено, что проблема кроется в лечении абсансов (одной из разновидностей эпилептического приступа), проводившемся Лэндону три года назад.

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Как Россия приобрела и потеряла Аляску

230 лет назад возникла Русская Америка. 22 октября 1784 года экспедиция под началом иркутского купца Григория Шелихова основала первое постоянное поселение на острове Кадьяк у берегов Аляски. Корабли "Три святителя", "Св.Симеон" и "Св.Михаил" достигли Аляски 14 августа. Примерно два месяца ушли на выбор подходящего места и подготовительные работы.

Через четыре года поселок пострадал от цунами и был перенесен на другую оконечность острова, получив название Павловской гавани.

В 1793 году на Кадьяк прибыли пять монахов из Валаамского монастыря во главе с вновь назначенным епископом Кадьякским Иоасафом, которые принялись обращать алеутов в православие и возвели их силами храм.

В 1795 году началась колонизация континентальной Аляски, спустя еще четыре года была заложена будущая столица Русской Америки — Ситка, где вскоре жили двести русских и тысяча алеутов.

В 1795 году Шелихов умер сказочно богатым человеком. В 1799 году его зять, граф и камергер Николай Резанов, основал Российско-Американскую компанию, в состав акционеров которой вошли члены императорской фамилии.

Российско-Американская компания создавалась по образу и подобию британской Ост-Индской компании. Указом Павла I частному предприятию были даны полномочия управлять Аляской, присвоен флаг, разрешено иметь вооруженные формирования и корабли.

Фактическим правителем края на 20 лет стал сподвижник Шелихова Александр Баранов, такой же талантливый предприниматель и эффективный менеджер, как его предшественник.

В 1808 году он основал новую столицу — Ново-Архангельск.

В 1824 году Россия и Британия заключили соглашение, установившее границу между Русской Америкой и Канадой.

Глупость или трезвый расчет?

18 марта 1867 года русские владения в Америке общей площадью 580.107 квадратных километров были проданы США за 7,2 млн долларов — вопреки распространенному в России мифу, именно проданы, а не переданы в аренду на 99 лет.

Договор подписали в Вашингтоне госсекретарь Уильям Сьюард и российский посланник барон Эдуард Стекль. 23 марта о случившемся сообщили петербургские газеты.

Судьба Аляски окончательно решилась на совещании 16 декабря 1866 года под председательством Александра II. Все участники высказались за продажу, причем нижний потолок цены, на который была готова пойти Россия, определили в пять миллионов.

Последние русские (309 человек) покинули Ново-Архангельск 30 ноября 1868 года.

Объяснить свои действия обществу царское правительство не потрудилось. Многие восприняли продажу Аляски с возмущением.

"Санкт-Петербургские ведомости" описывали, как в день официальной передачи территории российский флаг "не хотел спускаться", так что пришлось послать матроса влезть на флагшток и отвязать его.

Почему так поступили?

Американец Джордж Самнер в 1838 году преподнес Николаю I желудь с дуба, осеняющего могилу Джорджа Вашингтона, и царь собственноручно посадил его в Петергофе, а когда дерево проросло, велел установить рядом бронзовую табличку. "Дуб Вашингтона" сохранился до наших дней.

По данным историка Эдварда Радзинского, вопрос о продаже Аляски рассматривался уже тогда. Численность пушного зверя упала, территория начала приносить убытки. Русское население Аляски в самые лучшие времена не дотягивало до тысячи человек. Трансиба, Владивостока и Тихоокеанского флота еще не было.

В ходе Крымской войны возникли опасения, что Аляску могут захватить британцы, а противопоставить этому будет нечего, так лучше уж передать ее дружественному государству.

Артем КРЕЧЕТНИКОВ.

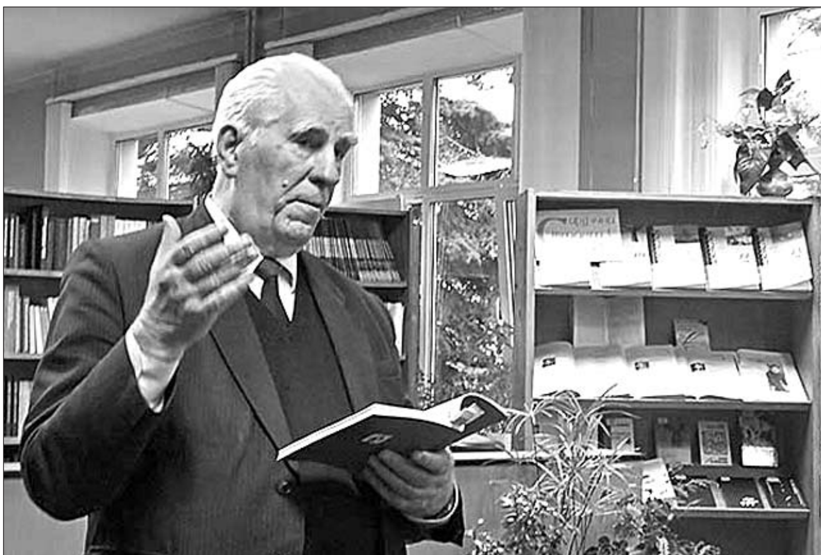
Би-Би-Си, Москва.

Народная Воля http://www.nv-online.info
6 ЛІСТАПАДА 2014 г.

Ніл ГІЛЕВІЧ

У віры быцця

(Запісы розных гадоў)

І граф А.М.Талстой — з бальшавікамі

У 10-м томе Збору твораў А.М.Талстога (1961) змешчаны "Адкрыты ліст Н.В.Чайкоўскаму", упершыню надрукаваны ў зменавехаўскай газеце "Накануне" 14 красавіка 1922 года. Бальшавіцкая газета "Известия" тут жа гэты ліст перадрукавала. Чаму? Класавы ж вораг! Граф! Яшчэ ў эміграцыі, у Парыжы... Дык чаму? Таму што ў лісце пішацца пра тое, як 400 гадоў назад (1514?) ваявода Шэйн абараняў ад польскіх войск Смаленск, не ўступіў яго "полякам, завоевавшим русскую землю".

Вось так: "польских", "полякам"... І — "русскую землю", рускую... А на ліцвінаў (беларусаў) і на Вялікае Княства Літоўскае і намёку няма.

Я чытаю гэта ў 1962 годзе. А ўжо на стале ў мяне — вялізны том Ластоўскага (з Вільні прывёз)...

Пра што думаў, чым быў заклапочаны граф Талстой? Пра "укрепление нашей великодержавности" — цяпер ужо пад бальшавікамі. "Я выбрал третий путь. За большевиками в прошлом террор. Война и террор в прошлом".

Ну так, гэта ўсё ў мінулым. Галоўнае — што бальшавікі аднаўляюць вялікую рускую дзяржаву, расійскую імперыю. Я гэта вітаю, і таму я з імі.

1962.

І я ўсё зразумеў...

Успомнілася, як я хадзіў да акадэміка Мікалая Бірылы наконт запрашэння на працу ў Інстытут гісторыі Беларусі М.М.Улашчыка — выдатнага вучонага, доктара навук, непараўнанага знаўцу старажытнай гісторыі Беларусі.

М.Бірыла быў тады ў АН БССР акадэмікам-сакратаром аддзялення грамадскіх навук, і ад яго цалкам залежала, каб М.М.Улашчык, пакінуўшы пасаду ў Маскве, перайшоў на працу ў наш Інстытут гісторыі. І калі б гэта было зроблена — які б магутны выйгрыш быў для беларускай гістарычнай навукі, якое адчувальнае ўмацаванне яе палымяна-патрыятычнага крыла!

З акадэмікам М.Бірылам мы былі знаёмыя даўно, лічыў яго вялікім патрыётам беларушчыны і пайшоў да яго амаль з поўнай надзеяй. О, якая балючая атрымалася асечка! Як то кажуць — і гаварыць не стаў. "Не-не-не! Што вы! Гэта немагчыма! Нават і раіцца з прэзідэнтам не буду". — "Але чаму?! Чаму?" — "Гэты чалавек не для нас! Не-не-не!.."

І я ўсё зразумеў...

1985.

Цяжка паверыць...

З самай жывой цікавасцю накінуўся і прачытаў артыкул Дз.Меражкоўскага "Лермонтов. Поэт сверхчеловечества" ("Книжное обозрение", 1989, 6 кастрычніка). Ад такога аўтара, як Меражкоўскі, я і чакаў нечага незвычайнага, і аднак жа, — зусім не такога. Зусім не такога нядобрага крытычнага пафасу ў адрас геніяльнага рускага паэта і празаіка. Агульнае ўражанне: Лермантаў — не чалавек, а д'ябал, спараджэнне нячыстай сілы, агіднае нялюдскае стварэнне, маральная і фізічная пачвара!

Вось якім бачыў Міхаіла Юр'евіча Лермантава ягоны сучаснік І.С.Тургенеў: "В наружности Лермонтова, — вспоминает Тургенев, — было что-то зловещее и трагическое: какой-то сумрачной и недоброй силой веяло от его смуглого лица, от его больших и неподвижно-темных глаз. Вся его фигура, приземистая, кривоногая, с большой головой на сутулых плечах, возбуждала ощущение неприятное". — "Почему-то внимание каждого и не знавшего его невольно на нем останавливалось". — "Все от него отшатнулись, — рассказывает университетский товарищ Лермонтова, — а между тем что-то непонятное, таинственное влекло к нему". — "Разговор его похож на то, как будто кто-нибудь скребет по стеклу".

Хоць гэта і словы знакамітага Тургенева, аднак чытаць напісанае крайне непрыемна, яно здаецца проста неверагодным, і хочацца сказаць: ах, Іван Сяргеевіч, хай бы гэтага ўспаміну лепш не было! Такое пра Лермантава — дзеля чаго? Ён — геніяльны паэт і быць пачварай не можа. Навошта ж унушаць нашчадкам, што ён быў іменна пачварай?

Далей Меражкоўскі піша:

"Одна светская женщина уверяет, что глаза Лермонтова "имели магнетическое влияние". Иногда те, на кого он смотрел пристально, должны были выходить в другую комнату, не будучи в состоянии вынести этот взгляд.

Кажется, он сам, если не сознавал ясно, то более или менее смутно чувствовал в себе это "не совсем человеческое", чудесное или чудовищное, что надо скрывать от людей, потому что этого люди никогда не прощают.

Отсюда — бесконечная замкнутость, отчужденность от людей, то, что кажется "гордыней" и "злобою". Он мстит миру за то, что сам не от мира сего; мстит людям за то, что сам "не совсем человек". "И никого-то он не любит", — жаловались на него бабушке. — Бесконечная сила отталкивания: "как бы ужаленный, я бросился от него". Точно заряженная лейденская банка: кто ни прикоснется, отскакивает.

Отсюда и то, что кажется "лживостью". — "Лермонтов всегда и со всеми лжет". — Лжет, чтобы не узнали о нем страшную истину.

Звери слышат человеческий запах. Так люди слышат в Лермонтове запах иной породы. Одни, особенно женщины, по первобытному греху любопытства, влекутся к нему, видят в нем "демона", как тогда говорили, или, как теперь говорят, "сверхчеловека"; другие отходят от него с отвращением и ужасом: "ядовитая гадина", "антихрист"; или накидываются с яростью, чтобы загрызть".

Вось такі паўстае з артыкула вобраз майго любімага са школьных гадоў паэта. Вось так — пра аўтара геніяльнага рамана "Герой нашего времени". Пра аўтара геніяльных вершаў "Выхожу один я на дорогу", "Прощай, немытая Россия", "Белеет парус одинокий", "На смерть поэта". Пра аўтара геніяльных паэм і драм...

Проста немагчыма зразумець: навошта ўзорны рускі інтэлігент Меражкоўскі гэта зрабіў — сабраў да кучы столькі негатыўных, больш таго — абразлівых выказванняў у адрас вялікага паэта? Якая была мэта? Дзеля чаго? Сучаснікі вялікіх нярэдка дазвалялі сабе падобнае хамства, ну і хай бы яно заставалася на іх сумленні. Але мільёны чытачоў не маглі ўявіць вобраз паэта інакшым, як прыгожым і высакародным. І нельга, няможна іх уяўленне скрыўляць і разбураць.

Выхожу один я на дорогу;
Сквозь туман кремнистый путь блестит;
Ночь тиха. Пустыня внемлет богу,
И звезда с звездою говорит.

Думаю, што другога такога геніяльнага верша ва ўсёй рускай лірыцы XIX стагоддзя няма. А можа — і ва ўсёй сусветнай. Дык як жа можна пра гэта не помніць? І не ганарыцца? А яшчэ — як можна не помніць пра жахлівы, трагічны лёс паэта?!

Заканчваю: пакуль будзе існаваць Расія і рускі народ — датуль будзе заставацца Гонарам і Славай рускай літаратуры Міхаіл Юр'евіч Лермантаў.

1989.

(Працяг будзе.)

ЧУЛІ?

Лаўрэат прэміі «За духоўнае адраджэнне» са скандалам сышоў з філармоніі

Легендарны беларускі харэограф і кіраўнік гурта сучаснай харэаграфіі "ТАД" **Зміцер Куракулаў** сышоў з Гродзенскай абласной філармоніі, пратэстуючы супраць яе кіраўніцтва. Заяву на звальненне ён напісаў яшчэ на пачатку кастрычніка.

"У сувязі з несумяшчальнасцю маіх маральных уяўленняў з уяўленнямі цяперашняй адміністрацыі філармоніі, а таксама ў сувязі з татальным знішчэннем брэнда "ТАД", — менавіта так уладальнік прэміі "За духоўнае адраджэнне" і лаўрэат шматлікіх міжнародных конкурсаў патлумачыў прычыны свайго ўчынаку.

У адказ харэографу паведамілі, што ён мусіць цягам трох дзён пакінуць службовую кватэру.

Калектыў сучаснай харэаграфіі "ТАД" працуе ў Гродзенскай філармоніі з 1995 года. Два гады таму ва ўстанове змяніўся дырэктар. Тады ж, кажа Дзмітрый, яму і прапанавалі вызваліць месца кіраўніка "ТАД".

"Прычына канфлікту заключаецца ў тым, што філармонія змяніла свой курс. Яна перабудоўваецца. Там будзе пяць рэстаранаў. Яе новы лозунг — "Мастацтва мусіць павышаць апетыт". І курс узяты на ўсё папсовае, "народнае", а-ля "Золотое кольцо". Таму яны вырашылі, што ім такі калектыў не патрэбны, хаця, мы там працавалі 20 гадоў і ўвесь час былі патрэбны. І прапанавалі мне яшчэ два гады таму збіраць рэчы і з'ехаць. Я не сабраў рэчы. Працягнуў працу. Яны пачалі палітыку знішчэння", — распавядае Зміцер Куракулаў.

Сітуацыя, якая склалася вакол "ТАД", безумоўна, дайшла да мясцовых улад, якія лічаць, што горад, апроч народных танцавальных калектываў, усё ж мусіць мець гурт сучаснага танца. Трохбаковыя перамовы ў абласным упраўленні культуры пакуль плёну не даюць.

Дырэктар філармоніі Таццяна Уласенка называе Дзмітрыя Куракулава сваім сябрам і кажа, што ён звольнены па пагадненні бакоў:

"Магу сказаць, што ніколі ў яго не было вымоў, ён атрымліваў прэмію, працаваў. Але чалавек вольны. А тое, што жоўтая прэса піша ці яшчэ нехта... У мяне ёсць дакументы, іх шмат, рознага кшталту. Калі будзе трэба, я іх апублікую. Але я не вораг Дзмітрыю Сяргеевічу, больш за тое, мы сябруем. Я яго лічу для сябе вельмі блізкім чалавекам. Але кожны ж мае права выбіраць. Так што нічога не адбылося. Чалавек прыняў рашэнне сысці з працы па пагадненні бакоў. Пры ўсім тым, што я не была гатова да таго, што Дзмітрый Сяргеевіч захоча сысці. Мы ў добрых адносінах. Пры сустрэчы заўсёды абдымалі адзін аднаго. Для мяне гэта вельмі сумна".

КАЛІ ВЯРСТАЎСЯ НУМАР

*Легендарны беларускі харэограф **Зміцер Куракулаў** і яго гурт сучаснай харэаграфіі "ТАД" патрэбны Гродна, таму яны мусяць быць вернуты на сцэну горада. Такое рашэнне ўчора прыняў кіраўнік Гродзенскага аблвыканкама **Уладзімір Краўцоў.***

КОНКУРС

Венецианский арт-старт

*Директор Мюнхенского дома искусств **Оквуи Энвезора** дал старт подготовительному периоду к 56-й Венецианской биеннале, которая откроется 6 мая 2015 года. Он же и провозгласил девиз предстоящего изобразительного форума — "Все судьбы мира", предложив современным художникам осмыслить, исследовать тревоги нашего времени.*

Девиз глобальный, а художникам каждой страны, чтобы получить "Золотого льва", надо сделать что-то очень выразительное, оригинальное, свое. Причем материал для выражения концепции не имеет значения: от живописи до медиа-технологий. И сроки для реализации идей — всего ничего.

Так что по горячим следам Оквуи Энвезора наше Министерство культуры срочно объявило конкурс кураторских концепций для национального павильона Беларуси на 56-й Венецианской биеннале. Конкурс продлится до 24 ноября, после чего жюри огласит состав участников престижного международного форума, которые будут представлять страну в Венеции. И работа понесется. Будут ли финансовые ограничения? Практически нет, подтвердила на пресс-конференции комиссар национального проекта, руководитель Центра современных искусств **Наталья Шарангович.**

Какие требования к будущему проекту? В нем должен чувствоваться градус современности, ваша идея должна быть неожиданной, а лучше всего — гениальной. Хотя, возможно, она и не будет нравиться всем. Это даже хорошо. Венецианская биеннале — не выставка достижений народного хозяйства, а поле для дискуссий. Так что дерзайте, вы талантливы! В конце концов, в прошлом году на 55-й биеннале победил национальный павильон Анголы. Обгоним Африку?

Елена МОЛОЧКО.

ПЕРСОНА

Ему признается в любви сама Образцова

Победит ли баритон Илья Сильчуков в «Большой опере»?

Каждый субботний вечер солист Большого театра Беларуси Илья Сильчуков появляется в эфире телеканала "Россия-Культура". Белорусский баритон снимается в телевизионном проекте "Большая опера", и великая Елена Образцова делает ему комплименты, а то и просто говорит: "Я вас люблю, Илья". Хотя порой и критикует, разбирая нюансы и полутона. "Большая опера" — это все-таки конкурс, победителем может стать только один человек.

Европейской публике молодой белорусский артист также давно известен. В свои 32 года Илья Сильчуков уже лауреат 16 международных вокальных конкурсов, а с 2010-го выступает в оперных постановках на сценах театров разных стран.

В перерывах между спектаклями и репетициями в Минске, переездами и съемками в Москве Илья Сильчуков выкроил немного времени, чтобы ответить на вопросы "Народной Воли".

— Вы постоянно гастролируете, Илья. Только в минувшем театральном сезоне спели Жермона в четырех постановках "Травиаты" в Австрии, Польше, Чехии и Эстонии. Не боитесь, что дома забудут?

— Весь прошлый сезон я провел в разъездах, но в дальнейшем на сцене родного театра буду появляться чаще. Сейчас разучиваю партию Сильвио в "Паяцах" Леонкавалло. Премьерой этого спектакля 12 и 13 декабря мы открываем наш традиционный Рождественский оперный форум.

— В одном из спектаклей Форума, "Пиковой даме", будет принимать участие и сама легендарная Елена Образцова, которая сейчас в качестве члена жюри оценивает вас в проекте "Большая опера". Как складываются взаимоотношения?

— Как и положено на конкурсах, мы не общаемся вне сцены. Пока у меня все хорошо, после первого отсева участников я продолжаю свой путь. Замечания жюри, безусловно, очень ценные. Можно не соглашаться с какими-то частностями, но в целом я получил очень много полезных рекомендаций. Но поскольку это телевизионный проект, то история в нем отчасти строится и по законам шоу-бизнеса: кто-то в жюри играет роль доброго полицейского, кто-то — злого, ведь их задача поддерживать интригу, создавать какие-то волнительные для участников и зрителей ситуации. Состав конкурсантов в этом сезоне очень сильный, явных аутсайдеров в нем нет, но кого-то же все равно нужно отчислять.

— Что нужно одаренному певцу, чтобы выйти в своей профессиональной карьере за пределы родной страны?

— Кроме музыкального образования обязательно владение языками: английский — по умолчанию, дальше итальянский, немецкий и желательно французский. А единственный действенный способ о себе заявить — это быть активным: показываться, прослушиваться, ездить на конкурсы. Невозможно в одночасье стать успешным, и нет такой методики, которая вывела бы вокалиста в мировые звезды. Я все время вижу вокруг себя людей, которые объективно поют гораздо лучше меня. Но они не всегда добиваются успеха, которого достойны. На все есть Его величество случай. И его надо уметь спровоцировать в свою пользу.

— У вас уже есть собственный агент?

— Да. Он из Швейцарии, из Цюриха. В 2010 году я пел на Международном конкурсе вокалистов имени Шнайдер-Трнавского в Словакии и получил там первую премию. В жюри сидел мой будущий агент, вот вам и пример такого счастливого случая, который можно и нужно себе создать.

— И теперь основную массу ваших ангажементов вы получаете через агентство?

— Мне хотелось бы работать с ним плотнее, но, я думаю, так может ответить любой оперный певец. Половина контрактов, которые у меня есть, появилась без участия агентства. Например, петь Шакловитого в "Хованщине" в Опере Франкфурта меня пригласил Бернд Лёбе, директор этого театра. Он заметил меня на конкурсе в Германии, который я не выиграл, но тем не менее понравился и получил ангажемент.

— Возможно ли появления в Беларуси агентства, которое занималось бы оперными певцами?

— Пока нет, потому что у нас нет такого рынка, который существует, например, в Германии, где поет полмира. А в нашей стране работу оперным певцам дает только один театр. То есть нужно формировать конкурентную среду, тогда улучшится продукт и у нас, и у коллег, ведь это закон рынка — иного фактора роста, кроме стресса, нет.

— Вы говорите вещи, которые вам самому не очень-то выгодны...

— Меня как артиста в Большом театре Беларуси все устраивает, это мой дом и моя любовь. Но я понимаю, что, если мы хотим развиваться, мы должны делать для этого гораздо больше, чем делаем сейчас.

Меня действительно беспокоит то, что у нас в стране только один оперный театр. Перед первым разделом Речи Посполитой их было восемнадцать. Старшие коллеги мне рассказывали, что в 1986 году еще один театр должен был открыться в Гомеле, но не случилось, говорят, из-за Чернобыля. А в Эстонии, стране, где людей живет меньше, чем в одной только нашей столице, опера есть в Таллинне и в Тарту, а в Пярну проводится оперный фестиваль!

— Значит, у них выше потребность в оперном искусстве...

— Эту потребность сформировали люди, понимающие такую необходимость. Я не скажу, что эстонцы образованнее и культурнее белорусов. Просто этим нужно заниматься, качество появляется из количества. Подумайте, сколько мимо оперы прошло людей, наших современников, которых мы просто не сумели заинтересовать, которые сейчас в офисах сидят, вместо того чтобы, реализовав свои природные данные, блистать на сцене. Например, половину всех мировых вокальных конкурсов сейчас выигрывают корейцы. У них какая-то особенная физиология? Нет, просто у них оперное искусство — это тренд, это престижно. В свое время Корея, как и другие развивающиеся страны, старалась первым делом доказать всему остальному миру, что она тоже причастна к мировой художественной культуре, что у них тоже есть оперный театр и классные образованные певцы.

— А какие конкретные шаги для развития оперного жанра предприняли бы вы?

— Год назад я пел в Белостоке в театре "Опера и филармония Подляска" и видел, что на каждой репетиции у них сидят дети. Их приводят на экскурсии, рассказывают о музыкальных инструментах, работе дирижера, режиссера. По количеству зрителей Белосток с нашими городами не сравнится никак. Это маленький городок, в котором тем не менее построен Европейский центр музыки, где в прошлом сезоне побывало 200 тысяч зрителей. А у нас на десятимиллионную страну эта цифра немногим больше. Словом, начинать нужно с маленьких деток. А когда приводят школьников на "Евгения Онегина" и они весь спектакль сидят, уткнувшись в телефоны или хихикая, вот тогда это уже поздно.

— Что бы вам хотелось увидеть в афише нашего театра?

— У нас представлен серьезный, "монументальный" репертуар в жанре опера-сериа. Такие развернутые музыкальные полотна очень хорошо нам удаются. В репертуарной политике мы довольно предсказуемы, мы во власти стереотипов. Хороших, но все же стереотипов. У нас достаточно четко прослеживается тенденция возобновления замечательных, известных, но одних и тех же спектаклей. Мы редко выходим за свои же рамки, поэтому хотелось бы вариативности. В русской музыке, например, Прокофьева. А у нас пока сплошной Чайковский, иногда разбавляемый Римским-Корсаковым.

— Насколько свободно вы чувствуете себя в Большом театре в выборе репертуара?

— Очень свободно Я не знаю другого такого театра, где бы с таким пиететом относились к мнению певцов. Хочешь спеть? Спой, деточка! Не хочешь? Подрасти еще, подождем... В этом смысле у нас санаторий, курорт. Я рассказываю коллегам из других стран о нашем театре, и многие по-хорошему завидуют, например, тому, что у нас молодые певцы могут себе позволить такую роскошь, как выучить бесплатно партии с концертмейстером.

Ольга ОБОЛЕНСКАЯ.

ПА-ЗА СЦЭНАЙ

Дзмітрый Калдун чакае тэксты

*"Чаму ў вашым рэпертуары няма песень на беларускай мове?"— такое пытанне задалі **Дзмітрыю Калдуну** падчас яго нядаўніх канцэртаў у Астраўцы.*

"Беларуская мова мне вельмі падабаецца, — адказаў спявак. — *Больш за тое: калі ў школе ў нас была група, мы гралі беларускія песні, ездзілі з імі на розныя конкурсы. Але сёння, на жаль, я сам ужо не магу напісаць прыстойны тэкст на беларускай мове, а аўтараў, якія прапанавалі б мне такія вершы, чамусьці ў маім асяроддзі няма. Калі нехта дасць годны беларускі тэкст, я з задавальненнем вазьму яго".*

Нагадаем, што Дзмітрый пасля перамогі на "Фабрике звезд" працягвае жыць на дзве краіны — Беларусь і Расію. І, паводле яго слоў, пакуль нічога мяняць не збіраецца.

Дарэчы, Дзмітрый Калдун стаў адным з першых артыстаў, якія пабывалі на будаўніцтве Астравецкай АЭС.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 10 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.00 “Зона Х”.
09.10 “Главный эфир”.
10.05 “Клуб редакторов”.
10.45 “Каникулы строгого режима”. Худ.фильм.
11.00, **13.00, 16.00** “90 секунд”.
13.55, 15.55 “Самозванка”. Худ.фильм.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
17.35 “Белорусское времечко”.
19.20 “Арена”.
20.00 “Форум”.
21.00 “Панорама”.
21.45 “След”. Сериал.
23.40 “Актуальное интервью”.
00.35 “День спорта”.
00.50 “Гудзонский ястреб”. Худ.фильм.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 10.05, 21.30 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.35 “Под грифом “Известные”.
11.10 “Умник”. Сериал.
13.05 “Баффи — истребительница вампиров”. Сериал.
15.30 “Comedy Баттл. Без границ”.
17.50, 23.50 “Такси”. Сериал.
18.50 “Универ”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “КЕНО”.
21.35 “Виртуозы”. Сериал.
22.45 “Кулинар-2”. Худ.фильм.
23.45 “Хочу в телевизор!”.
00.20 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.10 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 13.45, 19.00, 23.40 “Калейдаскоп”.
08.15, 17.10 “Дыяблог. P.S.”.
08.40 “Дракула”. Маст.фільм.
10.45 “Персона”.
11.05, 19.15, 22.30 “Размаўляем па-беларуску”.
11.10 “Капитан Соври-голова”. Маст.фільм.
13.20 “Старыя казкі”.
14.00 “Гісторыя аднаго горада”.
14.25 “Камертон”.
14.55 “Казкі старога чараўніка”. Маст.фільм.
17.35 “Браты па крыві”. Маст.фільм.
19.20 “Белая гвардыя”. Серыял.
20.45 “Калыханка”.
21.15 “Сто песень для Беларусі”.
22.05 “Дыяблог”.
23.00 “Подых струн”.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт. Новости”.
08.00 Баскетбол.
09.35 Футбол. Чемпионат Беларуси. БАТЭ (Борисов) — “Нафтан” (Новополоцк).
11.25 Футбол. Чемпионат Англии. “Суонси”—”Арсенал”.
13.15 Футбол. Чемпионат Англии. “Сандерленд”—”Эвертон”.
15.10 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир.
18.40 Футбол. Чемпионат Англии. КПР—”Манчестер Сити”.
20.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
21.10 “Время футбола”.
21.55 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
22.50 Хоккей. КХЛ. “Адмирал” (Владивосток) — “Динамо” (Минск).

ОНТ

06.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Контуры”.
10.00 “Жить здорово!”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Обратный отсчет”.
19.00 “Жди меня”.
20.00 “Время”.
21.05 “Дело принципа”.
22.15 “Что скрывает ложь”. Худ.фильм.
23.55 “Вечерний Ургант”.
00.35 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
10.00 “Картина мира”.
10.55 “Погода на неделю”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.35 “Властелин мира. Никола Тесла”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Аллергия. Реквием по жизни?”.
16.40 “Космонавтика”.
17.15 “Моя планета”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 Концерт, посвященный Дню сотрудника органов внутренних дел Российской Федерации.
22.50, 23.50 “Письма на стекле”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.20 “Прокурорская проверка”.
09.30, 10.25 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.50 “Суд присяжных”.
13.30 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.40 “Едим дома”.
15.10 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
15.45, 16.35 “Лесник”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.05 “Легавый-2”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.05 “Государственная защита”. Сериал.
00.40 “Октябрь 1917. Почему большевики взяли власть”.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
08.30 “Неделя”.
09.45 “Большой завтрак”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.40 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.50 “Большой город”.
14.30 “Звездный ринг. Битва хитов”.
15.40 “Дорогая передача”.
16.20 “Наше дело”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Странное дело”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.15 “Поющие города”. Дневник. Первый полуфинал.
20.20 “Молодой мастер”. Худ.фильм.
23.00 “Неделя спорта”.
23.30 “Военная тайна”.

Мир

06.00 “180 минут”.
08.45 “Беларусь сегодня”.
09.10 “Кузнечик”. Худ.фильм.
10.45 “Казус Белли”. Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00, 00.30 “Новости”.
13.15, 00.40 “Дороги Индии”. Сериал.
15.05, 02.25 “Тайные знаки”.
16.20 “Слово за слово”.
17.10 “Часы любви”. Сериал.
19.20, 03.20 “Александровский сад-2”. Сериал.
22.00 “Испытательный срок”. Худ.фильм.
23.40 “Новости культуры”.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 11.00 “ПраСвет”.
07.35, 19.00, 01.00 “Людскія справы”.
08.05, 11.35 “Два на два”.
08.35, 12.35 “Невядомая Беларусь: “КПСС — прыгоннае права Савецкага Саюза”. Дак. фільм.
09.10, 15.40 “Mad Men. Утрапёныя-2”. Серыял.
09.55, 14.45 “Вайна і мір: чалавечыя гісторыі”. Дак.фільм.
10.50 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
12.10 “Эксперт”.
13.10, 22.45 “Хор”. Маст.фільм.
16.25 “Край светлых мрояў”. Дак.фільм.
17.20 “Час гонару”. Серыял.
18.10 Беларусы ў Польшчы.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Dэвайс”.
21.00, 01.55 “Аб’ектыў”.
21.25 “Размова”.
21.55, 03.55 “Асабісты капітал”.
22.15, 04.15 “Зоры не спяць”.
00.25, 01.25, 02.25 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

10—16 лістапада

ТЭАТРЫ

МІНСК

Нацыянальны акадэмічны тэатр Янкі Купалы
11, 12 — “Тата”.
13 — “Офіс”.
14 — “Лістапад. Андэрсен”.
15, 16 — “Ноч на Каляды”.

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
10 — “По имени Господин”.
11 — “Нямое каханне”.
12 — “Інтымны дзённік”.
13 — “Тры Жызэлі”.
14 — “Купала.Кругі раю”.
15 — “Два чароўныя парасоны”.
16 — “Гісторыя двух сабак” — 12.00. “Нязваны госць” — 19.00.

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
11 — “Набукко”.
12, 14 — “Жизель, или Вилисы” — 19.00. Вечар рамансаў у Камернай зале — 19.30.
13 — “Травиата”.
15 — “Кармен”.
16 — “Бахчисарайский фонтан” — 19.00. Вечар аднаактовых опер у Камернай зале: “Служанка-госпожа”, “Капельмейстер” — 19.30.

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
10 — “Дубровский”.
11 — “Тысяча и одна ночь”.
12 — “Моя жена — лгунья”.
13 — “Голубая камея”.
14 — “Вестсайдская история”.
15 — “Летучая мышь”.
16 — “Свадебный базар”.

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
11 — “Viva commedia!”.
12 — “Проделки Ханумы”.
13 — “Он и Она” (Малая зала). “Пойманный сетью”.
14 — “Интимная комедия”.
15 — “Идеальный муж”.
16 — “Лев зимой”.

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
11 — “Козий остров”.
12 — “Бесприданница”.
13 — “Полковник-птица”.
14 — “Саня, Ваня, с ними Римас”.
15 — “Любовь втроем”.
16 — “Сыграем в дружную семью”.

Сучасны мастацкі тэатр
14 —” Фигаро.tut”.
15 — “Родня”.
16 — “Айболит и Бармалей” — 14.30. “С тобой” — 19.00.

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
12 — “Марынка-Крапіўніца”.
13 — “Чаму старэюць людзі?..”.
14 — “Тарцюф”.

Драматычны тэатр Беларускай Арміі
14, 15 — “Ромео и Джульетта”.

Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага гледача
11 — “Майго юнацтва крылы”.
12 — “Пан міністар”.
13, 14 — “Тэдзі”.
15 — “Царэўна Жабка” — 11.00. “Шытая лялька Рэгедзі Эн” — 18.00.
16 — “Приключения Бибигона” — 11.00.

Тэатр-студыя кінаакцёра
10 — “№13”.
11 — Вечар аднаактовай французскай п’есы: “Заноза”.
12, 13 — “Поле битвы”.
15, 16 — “...Забыть Герострата!”.

Новы тэатр
15 — “Мудромер”.
16 — “Я буду жить”.

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
11 — ***Гастролі Мінскага абласнога драматычнага тэатра (г.Маладзечна).*** “Сказка про красную ленточку” — 11.00, 13.00. “Афинские вечера” — 19.00.
12 — ***Гастролі Мінскага абласнога драматычнага тэатра (г.Маладзечна).*** “Сказка про красную ленточку” — 11.00, 13.00. “Семейный портрет с посторонним” — 19.00.
13 — ***Гастролі Мінскага абласнога драматычнага тэатра (г.Маладзечна).*** “Сказка про красную ленточку” — 11.00, 13.00. “Не такой, как все” — 19.00.
14 — “Кошкі-Мышкі”.
15 — “Пахавайце мяне плінтусам”.
16 — “Рамэа і Джульета”.

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр
14 — “Любовь и голуби”.

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
13 — “Свободная пара”.
15 — “Рождение”.
16 — “Оранжевый ежик”.

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
13, 14, 15, 16 — “Влюбись не глядя”.

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
15 — “Беспорядок класса люкс, или Пляски с мертвецом”.
16 — “Малыш и Карлсон, который живет на крыше”.

ВТОРНИК, 11 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.50 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.10 “Зона Х”.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05, 20.00 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.40 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.20 “Сваты-2”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.30 “Сфера интересов”.
21.00 “Панорама”.
23.40 “Вечер трудного дня”.
01.05 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 21.30 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.10 “Кипяток”.
10.30, 22.45 “Кулинар-2”. Сериал.
11.35, 21.35 “Виртуозы”. Сериал.
12.35 “Икра”.
13.20, 18.50 “Универ”. Сериал.
15.30 “Comedy Woman”.
17.50, 23.50 “Такси”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “КЕНО”.
23.45 “Хочу в телевизор!”.
00.20 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.10 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 13.20, 19.00, 02.05 “Калейдаскоп”.
08.15, 19.15 “Белая гвардыя”. Серыял.
09.40, 16.50, 22.45 “Дыяблог”.
10.05 “Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях”. Маст.фільм.
11.35 “Легенды кіно”.
11.45 “Подых струн”.
12.25 “Навукаманія”.
12.50, 00.35 “Святло далёкай зоркі”.
13.35 “Музеі Беларусі”.
14.00 “Наперад у мінулае”.
14.25 “Песня мая”. Канцэрт Нацыянальнага фестывалю беларускай песні і паэзіі “Маладзечна-2014”.
15.20 “Размаўляем па-беларуску”.
15.45, 01.00 “Плач перапёлкі”. Серыял.
17.20 “Тры жанчыны Дастаеўскага”. Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.10, 23.10 “Іван Грозны”. Маст.фільм.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт”. Новости.
08.00 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
08.55 “Время футбола”.
09.40 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Бразилия—Чили.
12.15 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Колумбия—Уругвай.
14.10 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир.
16.15 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Нидерланды—Мексика.
18.15 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Коста-Рика—Греция.
21.15 “Спорт-кадр”.
21.45 Гандбол.
23.10 Футбол. Лига Европы УЕФА. “Генгам” (Франция) — “Динамо” (Минск).

ОНТ

06.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Улыбка пересмешника”. Сериал.
23.10 “Ливень”. Худ.фильм.
00.55 “Ночные новости.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
10.00 “ТАСС. Со скоростью света”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.35 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Под властью мусора”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Вся Россия”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
21.50, 23.50 “Письма на стекле”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.20 “Прокурорская проверка”.
09.30, 10.25 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.50 “Суд присяжных”.
13.30 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.40 “Дело вкуса”.
15.10 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
15.40, 16.35 “Лесник”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.05 “Легавый-2”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.05 “Государственная защита”. Сериал.
00.45 “Наркотрафик”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник. Первый полуфинал.
09.05 “Неделя спорта”.
09.35 “Такова судьба”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Поющие города”. Кастинг-шоу”. Минская область.
15.35 “Тотальная распродажа”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Нам и не снилось”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Налево от лифта”. Худ.фильм.
22.00 “Смотреть всем!”.
23.00 “Умнее не придумаешь”.
00.00 “Автопанорама”.
00.20 “Клетка”. Сериал.

Мир

06.00 “180 минут”.
08.45 “Общий интерес”.
09.10 “Три тополя на Плющихе”. Худ.фильм.
10.30 “Любить по-русски-3”. Худ.фильм.
12.10 “В мире красоты”.
13.00, 16.00, 19.00, 00.30 “Новости”.
13.15, 00.40 “Дороги Индии”. Сериал.
15.05, 02.25 “Тайные знаки”.
16.20, 23.40 “Слово за слово”.
17.10 “Часы любви”. Сериал.
19.20, 03.20 “Александровский сад-3”. Сериал.
22.00 “Кука”. Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 09.00, 13.25, 14.25, 15.20, 23.25, 00.25, 01.15 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.25, 13.55 “Людскія справы”.
08.30, 14.55, 21.00, 00.55 “Аб’ектыў”.
10.25, 16.50 “Асабісты капітал”.
10.45 “Зоры не спяць”.
11.15 “Непахаваны”. Маст.фільм.
17.15 “Эксперт”.
17.40 “Час гонару”. Серыял.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Суб’ектыў”.
19.00, 00.00 “Рэпартэр”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 02.45 “Два на два”.
22.15, 03.15 “Без рэтушы: “Школа спакушэння”. Рэпартаж.
22.35 “Вайна і мір: чалавечыя гісторыі”. Дак.фільм.

СРЕДА, 12 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.35 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.00 “Зона Х”.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05, 20.00 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.35 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.05 “Сваты-3”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.15 “Сфера интересов”.
21.00 “Панорама”.
23.40 “Актуальное интервью”.
00.55 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 21.35 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.10 “Fitnews”.
10.45, 22.50 “Кулинар-2”. Сериал.
11.50, 21.40 “Виртуозы”. Сериал.
12.50 “Выше крыши”.
13.30, 18.50 “Универ”. Сериал.
15.45 “Репортер”.
17.50, 23.55 “Такси”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “Спортлото 5 из 36”.
21.30 “КЕНО”.
23.50 “Хочу в телевизор!”.
00.25 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.10 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 12.20, 18.55, 01.20 “Калейдаскоп”.
08.15, 19.15 “Белая гвардыя”. Серыял.
09.45, 17.15, 22.15 “Дыяблог”.
10.10 “Тры жанчыны Дастаеўскага”. Маст.фільм.
11.50, 19.10 “Размаўляем па-беларуску”.
11.55, 23.45 “Святло далёкай зоркі”.
12.35 “Іван Грозны”. Маст.фільм.
15.40 “Навукаманія”.
16.05, 00.10 “Плач перапёлкі”. Серыял.
17.40 “Жыццё — музыка”. Канцэрт памяці Лучана Паварoці.
20.45 “Калыханка”.
21.10, 22.40 “Саламяны капялюшык”. Маст.фільм.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт”. Новости.
08.00 “Спорт-кадр”.
08.30 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Франция—Нигерия.
10.20 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Германия—Алжир.
12.50 Гандбол. “БГК им.Мешкова” (Беларусь) — “Вардар” (Македония).
14.15 “Козел про футбол”.
14.25 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Аргентина—Швейцария.
17.00 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала. Бельгия—США.
19.25 Хоккей. КХЛ. “Йокерит” (Финляндия) — “Динамо” (Минск).
21.40 Баскетбол.
23.25 “Mix Fight. Новые горизонты”.

ОНТ

06.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Улыбка пересмешника”. Сериал.
23.10 “Легенды Live”.
23.50 “Вечерний Ургант”.
00.30 “Напролом”. Худ.фильм.
02.10 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
10.00 “Голубая кровь. Гибель империи”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.35 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Смертельный друг Р.”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Вся Россия”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50, 23.50 “Письма на стекле”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.20 “Прокурорская проверка”.
09.30, 10.25 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.50 “Суд присяжных”.
13.30 Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.40 “Дело вкуса”.
15.10 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
15.40, 16.35 “Лесник”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.05 “Легавый-2”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.05 “Государственная защита”. Сериал.
00.45 “Наркотрафик”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник.
09.05 “Минск и минчане”.
09.35 “Центральный регион”.
10.05 “Автопанорама”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Налево от лифта”. Худ.ф.
15.35 “Тотальная распродажа”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Нам и не снилось”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Домработница”. Худ.фильм.
22.10 “Смотреть всем!”.
23.00 “Горячий лед”.
23.20 “Добро пожаловаться”.
23.40 “Секретные территории”.
00.30 “Клетка”. Сериал.

Мир

06.00 “180 минут”.
08.45 “Сделано в СССР”.
09.10 “Испытательный срок”. Худ.фильм.
10.55 “Кука”. Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00, 00.30 “Новости”.
13.15, 00.40 “Дороги Индии”. Сериал.
15.05, 02.25 “Тайные знаки”.
16.20, 23.40 “Слово за слово”.
17.10 “Часы любви”. Сериал.
19.20, 03.20 “Александровский сад-3”. Сериал.
22.00 “Блюз опадающих листьев”. Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.50, 12.35, 13.35, 14.25, 23.45, 00.45, 01.35 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.30, 13.05 “Рэпартэр”.
08.30, 14.05, 21.00, 01.15 “Аб’ектыў”.
10.10, 15.55 “Два на два”.
10.45 “Без рэтушы: “Школа спакушэння”. Рэпартаж.
11.05 “Ранча”. Серыял.
11.50, 17.10 “Беларусы ў Польшчы”.
12.10, 17.25 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
16.30 “Лобатамія”. Дак.фільм.
17.55 “Зоры не спяць”
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Стыль”.
18.55, 00.10 “Асабісты капітал”.
19.15, 00.30 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 03.00 “Маю права”.
22.05, 03.20 “Чорным па белым”.
22.35 “Лонданцы-2”. Серыял.
23.15 “Эксперт”.

ЧЕТВЕРГ, 13 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.45 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.10 “Зона Х”.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.40 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.20 “Сваты-3”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.30 “Сфера интересов”.
20.00 “Сделано в СССР”. Сериал.
21.00 “Панорама”.
23.40 “Вечер трудного дня”.
01.05 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 21.30 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.10 “Белорусская кухня”.
10.45, 22.45 “Кулинар-2”. Сериал.
11.50, 21.35 “Виртуозы”. Сериал.
12.50 “Кипяток”.
13.30, 18.50 “Универ”. Сериал.
15.45 “Перезагрузка”.
17.50, 23.50 “Такси”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “КЕНО”.
00.25 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.10 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 12.45, 19.00, 01.25 “Калейдаскоп”.
08.15, 19.15 “Белая гвардыя”. Серыял.
09.45, 17.40, 22.20 “Дыяблог”.
10.10 “Саламяны капялюшык”. Маст.фільм.
12.15, 18.05 “Размаўляем па-беларуску”.
12.20, 23.50 “Святло далёкай зоркі”.
13.00 “Старажытнае слова. Лёс Міхаіла Баброўскага”.
13.30 “Францыск Скарына”.
14.40 “Свет прыроды”.
15.10 “Вядзьмарка”. Маст.фільм.
15.40 “Наперад у мінулае”.
16.05 “Блажен, кто молча был поэт...”.
16.30, 00.15 “Плач перапёлкі”. Маст.фільм.
18.35 “Сіла веры”.
20.45 “Калыханка”.
21.10, 22.45 “Не страляйце ў белых лебедзяў”. Маст.фільм.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт. Новости”.
08.00 “Mix Fight. Новые горизонты”.
08.45 Баскетбол. “Цмокі-Мінск” (Беларусь) — “Шяуляй” (Літва).
10.20 Хоккей. КХЛ. “Йокерит” (Финляндия) — “Динамо” (Минск, Беларусь).
12.15, 14.10 Футбол. Чемпионат мира.
16.05 Хоккей. КХЛ. “Амур” (Хабаровск) — “Динамо” (Минск).
17.55 “Овертайм”.
18.25 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
20.45 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир. Полуфинал.
22.10 Футбол. Чемпионат Англии. “Ливерпуль”—”Челси”.

ОНТ

06.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Улыбка пересмешника”. Сериал.
23.10 “Еда, дорога, рок-н-ролл”.
00.00 “Бобер”. Худ.фильм.
01.40 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
10.00 “Загадки цивилизации. Русская версия”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.35 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Сталин против Берии. Мингрельское дело”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Моя планета”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50 “Письма на стекле”. Сериал.
23.50 “Вечер” с Владимиром Соловьевым”.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.20 “Прокурорская проверка”.
09.30, 10.25 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.50 “Суд присяжных”.
13.30 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.40 “Дело вкуса”.
15.10 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
15.40, 16.35 “Лесник”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.05 “Легавый-2”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.05 “Государственная защита”. Сериал.
00.45 “Наркотрафик”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник.
09.05 “Приключения дилетанта”.
09.40 “Горячий лед”.
10.05 “Добро пожаловаться”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Домработница”. Худ.фильм.
15.45 “Дорогая передача”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Нам и не снилось”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Заблудшие души”. Худ.фильм.
22.10 “Смотреть всем!”.
23.00 “Анна Чапман и ее мужчины”.
00.00 “Автопанорама”.
00.20 “Великие тайны души”.

Мир

06.00 “180 минут”.
08.45 “Диаспоры”.
09.10 “Мы жили по соседству”. Худ.фильм.
10.30 “Блюз опадающих листьев”. Худ.фильм.
12.10 “В мире красоты”.
13.00, 16.00, 19.00, 00.30 “Новости”.
13.15, 00.40 “Дороги Индии”. Сериал.
15.05, 02.25 “Тайные знаки”. Док.сериал.
16.20, 23.40 “Слово за слово”.
17.10 “Часы любви”. Сериал.
19.20, 03.20 “Александровский сад-3”. Сериал.
22.00 “Ее сердце”. Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.50, 12.35, 13.35, 14.25, 00.05, 01.05, 01.55 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.25, 13.05 “Асабісты капітал”.
07.45, 11.45, 13.25 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
08.30, 14.05, 21.00, 01.35 “Аб’ектыў”.
10.15, 15.55 “Маю права”.
10.35, 16.15 “Чорным па белым”.
11.00, 17.30 “Лонданцы-2”. Серыял.
11.55 “Лобатамія”. Дак.фільм.
16.35 “Ранча”. Серыял.
18.10 “Без рэтушы”: “Школа спакушэння”. Рэпартаж.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Профіль пакалення”.
18.55, 00.30 “Два на два”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 03.20 “Рэпартэр”.
22.10, 03.50 “Відзьмо-невідзьмо”.
22.40 “Расавая гігіена”. Дак.фільм.
23.35 “Невядомая Беларусь: “КПСС — прыгоннае права Савецкага Саюза”. Дак.фільм.

ПЯТНИЦА, 14 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.00 "Новости".
07.05, 08.05 "Новости экономики".
07.10, 08.10, 19.20 "Зона Х".
09.10 "След". Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 "90 секунд".
11.05, 19.55 "Сделано в СССР". Сериал.
12.10, 16.35 "Семейные мелодрамы-2".
13.05 "День в большом городе".
14.00 "Такая обычная жизнь". Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25, 00.30 "Сваты-3". Сериал.
17.25"Terra incognita. Беларусь неизвестная".
17.55 "Наши".
18.10 "Большой репортаж".
21.00 "Панорама".
21.45 "Музыкальное сокровище Беларуси". Гала-концерт.
23.30 "Беларусь в развитии".
00.20 "День спорта".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.35 "Тэлебарометр".
09.05, 16.35 "Сашка". Сериал.
10.10 "Копейка в копейку".
10.45 "Кулинар-2". Сериал.
11.45 "Виртуозы". Сериал.
12.50 "Турист".
13.45 "Универ". Сериал.
15.55 "Вот это да!".
17.40 "Такси". Сериал.
18.40 "Скорость-2: Автопилот". Худ.фильм.
20.55 "Тело человека".
21.25 "КЕНО".
21.40 "Битва экстрасенсов".
23.15 "Репортер".
00.05 "Конец романа". Худ.фильм.

Беларусь 3

07.10 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.55, 19.00, 00.20 "Калейдаскоп".
08.15, 19.20 "Белая гвардыя". Серыял.
09.45, 17.35 "Дыяблог".
10.10 "Не страляйце ў белых лебедзяў". Маст.фільм.
12.25 "Размаўляем па-беларуску".
12.30 "Персона".
13.10 "Сіла веры".
13.35 "Аўтограф".
14.00 Мультфільм.
14.30 "Музеі Беларусі".
15.00 "Жыццё акадэміка Барысевіча".
15.15 "Азёрная адысея".
15.40, 23.15 "Плач перапёлкі". Маст.фільм.
16.45 "Зямля, якая дае мне сілы".
17.10 "Рудольфіа". Маст.фільм.
18.00 "Веліч рамanса".
20.45 "Калыханка".
21.00 "Агідныя, брудныя, злосныя". Маст.фільм.
22.50 "Камертон".

Беларусь 5

07.00 "PRO спорт. Новости".
08.00 "Овертайм".
08.30 Хоккей. Чемпионат Беларуси. ХК "Витебск" — "Металлург" (Жлобин).
10.25, 13.15 Футбол. Чемпионат мира.
15.05 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
15.35 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир. Полуфинал.
18.05 Футбол. Чемпионат мира. Полуфинал.
19.55 "Пит-стоп".
20.25 Хоккей. КХЛ. "Динамо" (Рига) — "Динамо" (Минск).
22.40 "Mix Fight. Новые горизонты".
23.20 Европейский покерный тур.

ОНТ

07.00 "Наше утро".
08.00, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Фазенда".
11.50 "Модный приговор".
13.10 "Мужское/Женское".
14.10 "Учиться жить".
14.40 "Время покажет".
16.15 "Шербургские зонтики". Худ.фильм.
18.20 "Жди меня. Беларусь".
18.55 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Черно-белое".
22.10 "Голос".
00.15 "Вечерний Минск".
01.20 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Химия. Формула разоружения".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.35 "Прямой эфир".
12.50 "Особый случай".
13.50, 16.50, 19.50, 23.45 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.30 "Вызываю дух Македонского. Спиритизм".
16.30 "Факты".
17.15 "Вся Россия".
17.50 "Сердце звезды". Сериал.
18.50 "Пока станица спит". Сериал.
21.00 "Каменская". Сериал.
22.00 "Письма на стекле". Сериал.
23.35 "Специальный корреспондент".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.20 "Прокурорская проверка".
09.35, 10.25 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
11.50 "Суд присяжных".
13.30 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.40 "Дело вкуса".
15.10 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
15.40, 16.35 "Лесник". Сериал.
18.00 "Говорим и показываем".
19.50 "Легавый-2". Худ.фильм.
23.30 "Наркотрафик". Сериал.
00.25 "Список Норкина".

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города".
09.05 "Здравствуйте, доктор!".
09.40 "Дальние родственники".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Семейные драмы".
12.35 "Не ври мне!". Сериал.
13.55 "Заблудшие души". Худ.фильм.
15.45 "Дорогая передача".
16.50 "Следаки". Сериал.
18.35 "Такова судьба".
20.00 "Столичные подробности".
20.20 "КВН".
22.05 "Смотреть всем!"
23.00 "На том же месте в тот же час".
00.15 "Большая игра".
01.00 "Идентификация женщины". Худ.фильм.

Мир

06.00 "180 минут".
08.45 "Добро пожаловать".
09.10 "В Москве проездом". Худ.фильм.
10.30 "Ее сердце". Худ.фильм.
12.10, 05.05 "В мире еды". Док.сериал.
13.00, 16.00, 19.00 "Новости".
13.15, 00.35 "Дороги Индии". Сериал.
15.05, 02.20 "Тайные знаки".
16.20 "Преступление и наказание".
16.45 "Секретные материалы".
17.10 "Часы любви". Сериал.
19.20 "Тещины блины". Сериал.
22.35 "Дети Дон-Кихота". Худ.фильм.
00.00 "Еще не вместе".
03.15 "Приключения Македонской".
03.30 "Музыкальная история". Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.45, 12.30, 13.30, 14.15, 00.45, 01.45, 02.35 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
07.25, 12.55 "Два на два".
08.25, 13.55, 21.00, 02.15 "Аб'ектыў".
10.10, 15.45 "Рэпартэр".
10.40, 16.10 "Відзьмо-невідзьмо".
11.05, 16.35 "Невядомая Беларусь: "КПСС — прыгонная права Савецкага Саюза". Дак.фільм.
11.35, 17.10 "Расавая гігіена". Дак.фільм.
18.00 "Чорным па белым".
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
18.40, 20.10 "Агляд медыяў".
18.45 "Каментарый эксперта".
18.55, 01.15 "Маю права".
19.20, 01.35 "Моўнік".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Дэвайс".
21.25 "Размова".
21.45, 04.00 "ПраСвет".
22.20 "Я люблю дэмакратыю. Нямеччына напярэдадні выбараў". Дак.фільм.
23.15 "Зажмурся". Маст.фільм.

СУББОТА, 15 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.55 "Існасць".
07.20 "Синие, как море, глаза". Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Клуб редакторов".
09.45, 23.30 "Байки Митяя". Сериал.
10.55 "О еде!".
11.25 "Кулинарная дипломатия".
12.10 "История ремонта".
12.50 "Здоровье".
13.30 "БеларусьLIFE".
13.55, 00.45 "Звездная жизнь".
15.15 "Новости региона".
15.30 "Беларусь в развитии".
16.05 Телеверсия церемонии закрытия XXI Минского международного кинофестиваля "Лістапад-2014".
16.40 "Моя любовь". Худ.фильм.
18.40 "Удиви меня". Худ.фильм.
20.30 "Панорама".
21.00 "Евровидение-2014". Детский конкурс песни.
00.35 "День спорта".

Беларусь 2

07.05 "Король-олень". Худ.фильм.
08.20 "Только для взрослых".
08.35 "Клуб Винкс. Школа волшебниц". Мультсериал.
09.55 "Белорусская кухня".
10.40, 21.05 "Тэлебарометр".
10.45, 21.40, 01.00 "Универ. Новая общага". Сериал.
11.55 "Копейка в копейку".
12.30 "Битва экстрасенсов".
14.05 "Вот это да!".
14.40 "Баффи — истребительница вампиров". Сериал.
17.10 "Comedy Woman".
18.15 "Икра".
19.15 "Ваше лото".
19.55 "Пятерочка".
20.05 "Встреча с...".
20.40 "Кипяток".
21.00 "КЕНО".
21.10 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
22.15, 00.40 "Время футбола". Превью.
22.40 Футбол. Евро-2016. Квалификация. Испания—Беларусь. Прямая трансляция.
01.25 Футбол. Евро-2016. Квалификация. Обзор тура.

Беларусь 3

08.00, 12.00, 14.50, 23.25 "Калейдаскоп".
08.15 "Белая гвардыя". Серыял.
09.40, 11.30, 15.35 "Размаўляем па-беларуску".
09.45 "Легенды кіно".
10.00 "Павадыр". Маст.фільм.
12.15 "Людзі і манекены". Маст.фільм.
13.40 "Севярына". Маст.фільм.
15.05 "Музеі Беларусі".
15.40 Канцэрт ансамбля "Сябры" ў Лужніках.
17.45 "Дыяблог. P.S.".
18.10 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
20.45 "Калыханка".
21.10 "Чалавек на каленях". Маст.фільм.
22.55 "Пра кінарэжысёра...". Фільм-партрэт кінарэжысёра Аляксандра Карпава-старэйшага.

Беларусь 5

07.00 "PRO спорт. Новости".
08.00 "Mix Fight. Новые горизонты".
08.40 "Пит-стоп".
09.10 Хоккей. КХЛ. "Динамо" (Рига) — "Динамо" (Минск).
11.00, 13.00 Теннис. Кубок Павлова.
15.05 Футбол. Чемпионат мира. Полуфинал. Нидерланды—Аргентина.
17.55 Гандбол. Лига чемпионов. "БГК им.Мешкова" (Беларусь) — "Загреб" (Хорватия).
19.40 Европейский покерный тур.
20.40 Футбол. Чемпионат мира. Бразилия—Нидерланды.
22.40 Футбол. Чемпионат Европы-2016. Квалификация. Онлайн игрового дня.
00.50 Футбол. Чемпионат Европы-2016. Квалификация. Испания—Беларусь.

ОНТ

07.00 "Субботнее утро".
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Смешарики. Новые приключения".
09.20 "Здоровье".
10.25 "Смак".
11.05 "Идеальный ремонт".
12.05 "Умницы и умники".
12.50 "Родителей в школу!".
13.45 "В наше время".
15.15 "Рассмеши комика".
16.15, 21.00 "Новости спорта".
16.20 "Большие гонки".
17.50 "100 миллионов".
18.45 "Сегодня вечером".
21.05 "Хочу к Меладзе".
23.05 "Что? Где? Когда?" в Беларуси".
00.20 "Секса много не бывает". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 "Когда мне будет 54 года". Худ.фильм.
08.40 "Жених". Худ.фильм.
10.30 Мультфильмы.
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.10 "Субботник".
11.50 "Планета собак".
12.20 "Удиви меня". Худ.фильм.
14.15 "Море по колено". Сериал.
16.05 "Мастера".
16.35 "Комната смеха".
17.10 "Субботний вечер".
19.00 "Картина мира".
19.55 "Погода на неделю".
20.45 "Мир для двоих". Худ.фильм.
00.00 "Когда наступит рассвет". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.05 "Гончие". Сериал.
06.55, 08.20 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 "Сегодня".
08.50 "Врачебные тайны плюс".
09.25 "Дело вкуса".
10.20 "Главная дорога".
10.50 "Кулинарный поединок".
11.50 "Квартирный вопрос".
13.25 "ДНК".
14.20 "Я худею".
15.25 "Поедем, поедим!".
16.20 "Очная ставка".
17.05 "Контрольный звонок".
18.00 "Следствие вели...".
19.00 "Центральное телевидение".
20.05 "Новые русские сенсации".
21.10 "Шпильки". Худ.фильм.
23.10 "Жизнь как песня. Стас Пьеха".
00.15 "Мужское достоинство".

СТВ

06.00 "Студенты-2". Сериал.
07.30 "Ямакаси: самураи наших дней". Худ.фильм.
09.00, 13.40, 20.10 "Поющие города".
09.05 "Чистая работа".
10.00 "Другая страна".
10.40 "Великие тайны".
11.30 "Минск и минчане".
12.05 "Приключения дилетанта".
12.40 "Секретные территории".
13.45 "Конец операции "Резидент". Худ.фильм.
15.10 "Военная тайна".
16.30, **19.30** "24 часа".
16.45 "Наше дело".
17.00 "Большой город".
17.35 "Странное дело".
18.25 "Умнее не придумаешь".
20.00 "СТВ-спорт".
22.30 "Эль Греко". Худ.фильм.
00.30 "Великие тайны древности".

Мир

06.00, 08.35 Мультфильмы.
07.45 "Земля и небо".
08.10 "Союзники".
09.15 "Экспериментаторы".
09.30 "Ой, мамочки".
10.00, 16.00 "Новости".
10.15 "Любимые актеры".
10.40 "Дети Дон-Кихота". Худ.фильм.
12.05 "Тещины блины". Сериал.
16.15 "Разрешите тебя поцеловать". Худ.фильм.
17.50 "Разрешите тебя поцеловать... снова". Худ.фильм.
19.30 "Разрешите тебя поцеловать... на свадьбе". Худ.фильм.
21.35 "Законы привлекательности". Худ.фильм.
23.15 "Дискотека 80-х". Фестиваль "Авторадио".
01.55 "Мы жили по соседству". Худ.фильм.
03.15 "В мире красоты".
04.05 "Член правительства". Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 09.30 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
07.25 "Маю права".
07.50, 16.50 "Моўнік".
08.30, 21.00, 00.25 "Аб'ектыў".
10.15, 14.40, 00.40 "ПраСвет".
10.50 "Букаландыя". Мультсерыял.
11.15 "Казкі для дзетак".
11.35 "Лонданцы-2". Серыял.
12.20 "Час гонару". Серыял.
13.05 "Без рэтушы": "Школа спакушэння". Рэпартаж.
13.25 "Два на два".
13.55 "МакраФон. "Minsk-Mixt-2008". Канцэрт гурта "B:N:".
14.20 "Асабісты капітал".
15.20 "Зажмурся". Маст.фільм.
17.00 "Рэпартэр".
17.25 "Над Нёмнам".
17.40 "Расавая гігіена". Дак.фільм.
18.35 "Mad Men. Утрапёныя-2". Серыял.
19.20 "Я люблю дэмакратыю. Нямеччына напярэдадні выбараў". Дак.фільм.
20.15 "Форум".
21.10 "Зона "Свабоды".
21.45 "Надзея". Маст.фільм.
23.25 "Відзьмо-невідзьмо".
23.55 "Зоры не спяць".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 16 НОЯБРЯ

Беларусь 1

07.05 "Моя любовь". Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Арсенал".
09.40, 00.15 "Байки Митяя". Сериал.
10.50 "О еде!".
11.25 "XXL WOMAN TV".
12.10 "Новости. Центральный регион".
12.35 "Зона Х".
13.05 "Тайны следствия".
13.40 "Коробка передач".
14.15 "Чтобы все так geely!".
14.50, 22.15 "Большое телевидение".
15.15 "Твой город".
15.30 "Вокруг планеты".
16.20 "Большой репортаж".
16.55 "Я могу!".
17.15 "Мой любимый гений". Худ.фильм.
21.00 "Главный эфир".
21.55 "Навіны надвор'я".
22.25 "Синие, как море, глаза". Худ.фильм.

Беларусь 2

07.05 "Выше крыши".
07.30, 23.40 "Генри Пул уже здесь". Худ.фильм.
09.20 "Клуб Винкс. Школа волшебниц". Мультсериал.
10.35 "Fitnews".
11.15, 20.25 "Тэлебарометр".
11.20, 21.45 "Универ. Новая общага". Сериал.
12.30 "Турист".
13.20 "Мама — детектив". Сериал.
15.25 "Скорость-2: автопилот". Худ.фильм.
17.35 "Comedy Баттл. Без границ".
18.40 "Хали-гали".
19.15 "Суперлото".
20.05 "Кипяток".
21.00 "Спортлото 5 из 36".
21.05 "КЕНО".
21.15 "Тело человека".
22.55 "Перезагрузка".
01.15 "Встреча с...".

Беларусь 3

08.00, 12.55, 15.15, 02.00 "Калейдаскоп".
08.15, 13.10, 15.30, 02.10 "Галасы з мінулага".
08.20 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
10.55 "Подых струн".
11.35 "Наперад у мінулае".
12.00 "Сто песень для Беларусі".
13.15 "Навукаманія".
13.45 "Пра кінарэжысёра...".
14.15 "Я прыйду...".
15.35 "Старыя казкі".
16.00 "Прададзены смех". Маст.фільм.
18.20, 22.50 "Культпрасвет".
18.55 "Агідныя, брудныя, злосныя". Маст.фільм.
20.45 "Калыханка".
21.20 "Очарована, околдована...".
23.25 "Дыхайце эканомна". Тэлеспектакль па п'есе Андрэя Макаёнка.

Беларусь 5

07.00 "PRO спорт". Новости.
08.00 Гандбол. Лига чемпионов. "БГК им.Мешкова" (Беларусь) — "Загреб" (Хорватия).
09.30 Футбол. Чемпионат Европы-2016. Квалификация. Обзор игрового дня.
10.05 Футбол. Чемпионат Европы-2016. Квалификация. Испания—Беларусь.
12.00 Футбол. Чемпионат мира.
15.05, 20.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ.
16.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. "Металлург" (Жлобин) — "Шахтер" (Солигорск).
19.15 Теннис. Турнир ВТА. Игровой турнир. Финал.
22.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
23.00 Теннис. Кубок Павлова.

ОНТ

07.00 "Воскресное утро".
08.00, 09.00, 16.00 "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Смешарики. ПИН-код".
09.35 "Непутевые заметки".
09.55 "Пока все дома".
10.40 "Фазенда".
11.10 "ТВ-такси".
11.35 "Брэйн-ринг".
12.40 "Ералаш".
12.55 "Я люблю Беларусь".
14.05, 16.20 "Голосящий КиВиН". Музыкальный фестиваль.
16.15 "Новости спорта".
17.50 "Театр эстрады".
20.00 "Контуры".
21.05 "Ледниковый период".
00.05 "Бриллиантовая рука". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 "Комната смеха".
07.40 "Чехарда". Худ.фильм.
09.05 "Оазис любви". Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Сам себе режиссер".
12.10 "Смехопанорама".
12.40 "Утренняя почта".
13.20 "В мире животных".
14.15 "Кулинарная звезда".
15.10 "Майский дождь". Худ.фильм.
16.50 "Я подарю тебе любовь". Худ.фильм.
18.35 "Смеяться разрешается".
21.55 "Воскресный вечер".
23.45 "Улыбнись, когда плачут звезды". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.05 "Гончие". Сериал.
06.50, 08.20 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
08.50 "Медицинские тайны".
09.25 "Едим дома!".
10.20 "Первая передача".
11.05 "Чудо техники".
11.50 "Дачный ответ".
13.20 "Дело темное". Худ.фильм.
14.15, 16.20 "Морские дьяволы. Смерч". Худ.фильм.
18.10 "Чрезвычайное происшествие". Обзор за неделю".
20.10 "Ты не поверишь!".
21.15 "Розыск-2". Сериал.

СТВ

06.00 "Студенты-2". Сериал.
07.35, 17.45 "Автопанорама".
08.00 "Эль Греко". Худ.фильм.
10.00 "Большой завтрак".
10.40 "Территория заблуждений".
12.30 "Здравствуйте, доктор!".
13.05 "Анна Чапман и ее мужчины".
14.10 "Конец операции "Резидент". Худ.фильм.
15.35 "Смотреть всем!".
16.00 "Центральный регион".
16.30 "24 часа".
16.50 Концерт Михаила Задорнова.
18.15 "На том же месте в тот же час".
19.30 "Неделя".
20.40 "Невероятная любовь". Худ.фильм.
23.10 "Адская кухня-2".
00.40 "Телохранитель-2: отважный самурай". Худ фильм.

Мир

06.00 "Миллион вопросов о природе".
06.15 Мультфильмы.
09.05 "Знаем русский".
10.00, 16.00 "Новости".
10.15 "Когда остаешься один". Худ.фильм.
13.35 "С миру по нитке".
14.00 "В Москве проездом". Худ.фильм.
16.15, 22.45 "Дело было на Кубани". Сериал.
21.00 "Вместе".
00.35 "Любовь и золото". Сериал.
04.25 "Частная жизнь Петра Виноградова". Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00 "Аб'ектыў".
07.10 "ПраСвет".
07.45, 11.30 "Мікі Моль і Страшны Плашч". Анімац.фільм.
08.15, 12.00 "Казкі для дзетак".
08.30 "Фітнес-шмітнес".
08.50 "Маю права".
09.10 "Два на два".
09.45 "Над Нёмнам".
10.00 "Рэпартэр".
10.30 "МакраФон". Канцэрт "АВ-ВА-аркестра".
10.55, 18.00 "Зона "Свабоды".
12.15 "Mad Men. Утрапёныя-2". Серыял.
13.00 "Час гонару". Серыял.
13.50, 22.55 "Я люблю дэмакратыю. Нямеччына напярэдадні выбараў". Дак.фільм.
14.45 "Відзьмо-невідзьмо".
15.10 "Чорным па белым".
15.35 "Надзея". Маст.фільм.
17.15 "Форум".
18.35 "Ранча". Серыял.
19.20 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
19.50 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
20.00 "Эксперт".
20.25 "Неабвешчаная вайна. Нататкі дакументаліста". Дак.фільм.
21.15 "Гётэ!". Маст.фільм.
23.50 "Лобатамія". Дак.фільм.

ФОТАФАКТ

Макс Корж апрануў у вышыванкі ўсю сям'ю

Для афармлення вокладкі трэцяга альбома вядомы рэпер і аўтар песень **Макс Корж** зняўся ў вышыванках разам з жонкай і дачкой.

Да выхаду свайго трэцяга альбома Макс Корж стаў мужам і бацькам і цяпер з цікавасцю аналізуе гэтую сітуацыю ў сваіх кампазіцыях. Новы альбом так і называецца — "Хатні".

Прэзентацыі альбома пройдуць у Мінску, Маскве, Санкт-Пецярбургу і Кіеве.

Нагадаем, што Макс Корж вядомы як першы беларускі артыст, які сабраў поўную "Мінск-Арэну" (каля 15.000 чалавек).

УСМІХНІЦЕСЯ...

— Дарагая, я банкрут! Ты па-ранейшаму будзеш мяне кахаць?
— Так, мілы, але цяпер мне будзе цябе не хапаць!

***

Сын бацьку:
— Тата, у мяне да цябе два пытанні.
— Якія?
— Першае: ці можаш ты даваць мне трохі больш грошай? Другое: чаму не?

***

Маці прыводзіць сваю 18-гадовую дачку да ўрача:
— Доктар, мая дачка пастаянна ванітуе.
Доктар, агледзеўшы дзяўчыну, гаворыць:
— Ваша дачка цяжарная, на пятым месяцы...
— Ды вы што, доктар! Мая дачка — разумніца, яна ніколі не была з мужчынам! Праўда, дачушка?
— Нават не цалавалася ні разу! — кажа дачка.
Доктар моўчкі падыходзіць да акна і пільна ўглядаецца ўдалечыню. Праходзіць 5 хвілін.
— Доктар, нешта не так? — з трывогай пытаецца маці.
— Не. Проста ў такіх выпадках на ўсходзе ўзыходзіць яркая зорка і тры вешчуны спускаюцца з гары. Стаю, чакаю...

***

— Сын, я пры-несла табе фотакартку. Гэта твой сапраўдны бацька...
— О божа! Я сын фотакарткі?!

***

Жонка трасе мужа, які прыйшоў дадому нападпітку:
— Будзеш яшчэ піць?! Будзеш?!
— Угаварыла — налівай!

***

Настаўніца біялогіі даказвае вучням шкоду алкаголю. Бярэ чарвяка, кідае ў шклянку са спіртам — той здыхае. Кідае чарвяка у шклянку з вадой — той жыве.
— Дзеці, якую выснову з гэтага можна зрабіць?
Вовачка:
— Калі піць спірт, то глістоў не будзе!

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

10—16 лістапада

КАНЦЭРТЫ

Белдзяржфілармонія
Вялікая зала

11 — Беларускі дзяржаўны ансамбль народнай музыкі "Свята": да 30-годдзя калектыву. Мастацкі кіраўнік — заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь ***Анатоль Кашталапаў***.

12 — "Шэдэўры скрыпічнай музыкі". Выканаўцы — лаўрэаты Маскоўскага міжнароднага конкурсу скрыпачоў імя Д.Ойстраха.

13 — "Ты — мая мелодыя". Саліст Фларэнтыйскага опернага тэатра "Камунале", лаўрэат міжнародных конкурсаў ***Уладзімір Александровіч*** (барытон).

14 — Дзяржаўны ансамбль танца Рэспублікі Беларусь. Мастацкі кіраўнік — народны артыст Беларусі ***Валянцін Дудкевіч***.

15 — Да 300-годдзя з дня нараджэння Крыстофа Вілібальда Глюка. Ансамбль ***"Камерныя салісты Мінска"***, саліст — ***Фларыян Дойтэр*** (скрыпка, Германія).

16 — Дзяржаўны камерны аркестр Рэспублікі Беларусь. Дырыжор — ***Яўген Асновіч***, саліст — ***Абрам Безаен*** (арган, Нарвегія).

Малая зала

11 — Дзяржаўны струнны квартэт імя М.І.Глінкі (Масква).

12 — Канцэрт камернай музыкі. ***Кацярына Архіпава*** (скрыпка), ***Аляксей Яскельчык*** (кларнет), ***Кацярына Матох*** (фартэпіяна).

13 — "Тэорыя струн". ***Вераніка Прадзед*** (цымбалы).

14 — "І нават танец можна спець...". Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла Рэспублікі Беларусь імя Р.Шырмы.

15 — Вечар духоўнай паэзіі і песні "Усё хоча пець і славіць Бога...". Чытае ***Зінаіда Феакцістава-Каладзяжная***.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск,
вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл./факс
(017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609,
3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

ISSN 2071-9647
9 772071 964000 14087

Падпісныя індэксы: 63222 — для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 — для прадпрыемстваў і арганізацый.

Першы намеснік галоўнага рэдактара Святлана Міхайлаўна КАЛІНКІНА

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 03.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 5.11.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25420 экз. Заказ №4593.